

44րդ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 43 (2103) ՇԱԲԱԹ, ՆՈՅԵՄԲԵՐ 16, 2024
VOLUME 44, NO. 43 (2013) SATURDAY NOVEMBER 16, 2024

Պաշտօնաթերթ՝
Ա. Դ. Հայակեան Կուսակցութեան
Արևմտեան Ամերիկայի

MASSIS Weekly
1060 N. Allen Ave. Suite 101
Pasadena, California 91104

ՍԴՀԿ Ամերիկայի Արեւմտեան Շրջանը Օժտուեցաւ Նոր Ղեկավար Կազմով

ԱՄՆ Արեւմտեան Շրջանի
ՄԴՀԿ 22-րդ Պատգամատորական
Ժողովը տեղի ունեցաւ Նախորդ
շաբաթվերջին, Կուսակցութեան
տարբեր մասնաճիւղերու լիազօր
ներկայացուցիչներուն մասնակց-
ութեամբ:

Ժողովին ներկայ էր ու իր
պատգամը փոխանցեց ՄԴՀԿ
Կեդրոնական վարչութեան
ապենապէ՝ Ընկ. Տօքթ. Համբիկ
Սարաֆեան: Ան իր խօսքին մէջ
նշեց Ամերիկայի Արեւմտեան
շրջանի կարեւոր գերր Կուսակց-
ութեան ընտանիքէն ներս,
մաղթելով առաւել բեղուն
գործունէութիւն՝ ի նպաստ Հայ
ժողովուրդին ու Հայաստանի
Հանրապետութեան, որուն
պետականութեան կողքին
կամքնած է Հնչակեան Կուսակց-
ութիւնը:

Պատգամատորական Ժողովի
ընթացքին քննրկուեցան ու
համապատասխան որոշումներ
կայացուեցան, որոնք կը
վերաբերին Կուսակցութեան
կառուցներու ամրապնդան,
տնտեսական ծրագիրներուն,
սերնդափոխութեան գործընթ-
ացին, պատմական առխիւներ
հաւաքարման ու կազմակերպ-
չական այլ հարցերու:

Ժողովականները քննար-
կեցին Ազգային, քաղաքական ու
Հայաստանի ներկայ իրավիճակին
վերաբերող հարցերը՝ ընդունելով
համապատասխան բանաձեւեր:

Փակ ու գդանի քուէարկ-
ութեամբ ընտրուեցաւ ՄԴՀԿ
Վարչի Մարմինի կազմը, որ
պիտի պաշտօնավարէ յաջորդ
երկու տարիներուն:

Նորընտիր Վարիչ Մար-
մինը իր առաջին նիստը
գումարելով ընտրեց իր դիւնը՝
ըաղկացած հետեւեալ ընկերերներ
եւ ընկերուհիներէն:

Միհրան Խաչատրուեան՝
Ատենապետ

Ռուբէն Մուղալեան՝ Փոխ
Ատենապետն

Լենա Մանուկեան՝ Ատենա-
դպիր

Կարինէ Տէփոյեան հաշուա-
պահ

Գրիգոր Մոլոյեան
Ռաֆիկ Քէօրողլեան
Հէրի Ռւնէլ
Ցարութ Պալեան
Գրիգոր Խոտանեանի

Հնդկաստանը Հայաստան Ուղարկած Է «Աքաշ» Զենիթահրիոային Համակարգի Առաջին Մարտկոցը

Հնդկաստան Հայաստան ու-
ղարկած է Bharat Electronics Lim-
ited-ի (BEL) արտադրած «Աքաշ»
զենիթահրիոային համակարգի
առաջին մարտկոցը, կը հաղորդէ
«The New Indian Express»-ը:

«Աքաշ»-ը Պաշտպանական հե-
տազօտութիւններու եւ մշակումնե-
րու կազմակերպութեան կողմէ ստեղծ-
ուած «Երկիր-օղ» դասի հրթիռ է,
որ կրնայ խոցել մինչեւ 25 քմ
հեռաւորութեան վրայ գտնուող կոր-
ծանիչներ, թեւաւոր հրթիռներ, անօ-

դաշու սարքեր եւ այլն:

«The New Indian Express» կը
նշէ, որ Հայաստանը 2022-ին շուրջ
710 միլիոն տոլար արժողութեամբ
15 «Աքաշ» հրթիռային համա-
կարգերու ձեռքբերման պայմանա-
գիր կնքած է Հնդկաստանի հետ:
Նաեւ կը նշուի, որ Հայաստան
առաջին օտար երկիրն է, որ գնած
է այս հրթիռային համակարգը:
Հայաստանի Պաշտպանութեան
նախարարութիւնը ուազական
գնումները չի բացայացեր:

Լահյի Ղատարանը Մերժեց Ասրաբէջանի Առարկութիւնները

Լահյի դատարանը մէրժեց
Պաքուի ներկայացուցած նախնա-
կան երկու առարկութիւնները Հա-
յաստան ընդդէմ Ասրաբէջանի գոր-
ծի շրջանակին մէջ:

Նշենք, որ Դատարանը այսօր
դուրսաց նիստով հրապարակած է իր
վճիռը Հայաստան ընդդէմ Ասրաբէջ-
անի գործով Ասրաբէջանի ներկայա-
ցուցած նախնական առարկութիւն-
ներուն վերաբերեալ, որ կը վերաբե-
րի ցեղապաշտական խտրականու-
թեան բոլոր ձեւերու վերացման մա-
սին միջազգային պայմանագրութեան
կիրառութեան Հայաստան ընդդէմ
Ասրաբէջանի գործով:

Դատարանի նախագահ, դա-
տարոր Նաուաֆ Սալամ նշեց, որ իր
դիմումին մէջ Հայաստան կը պնդէ,
որ Ասրաբէջան խախտած է Ռիվկ-
ի քանի մը դրութներ՝ տասնամ-
եակներ շարունակ իրականացնե-
լով ցեղապաշտական խտրականու-
թեան հետեւանքով հայերը համա-
կարգուած խտրականութեան են-
թարկուած են, զանգուածային սպա-
նութիւններու, խոշտանգման բռնու-
թիւնը:

Ծար. էջ 6

Տեղի Ունեցաւ Ղոկտ. Աբէլ Մանուկեանի՝ Հնչակեան Կուսակցութեան Մասին Անգլերէն Գիրքի Շնորհանդեսը

Կազմակերպութեամբ «Մա-
սիս» շաբաթաթերթի, Հինգշաբ-
թի, Նոյեմբերի 7-ին Փաստինայի
ՀԿԲՄ-ի սրահէն ներս տեղի ունե-
ցաւ պատարան, ուսումնամիրող՝
Դոկտ. Տէր Աբէլ Մանուկեանի
անդիբէնով Հեղինակած «Հնչակ-
եան Կուսակցութեան Մագումը Ժը-
նէլ Մէջ եւ Քան Կախաղաններու
Աւանդը» գրքի՝ շնորհանդէսը, որուն
ներկայ էին ՄԴՀԿ Կեդրոնական
վաչութեան ատենապետ Տօքթ.
Համբիկ Սարաֆեանը, ՄԴՀԿ Արեւ-
մտեան Ամերիկայի Վարիչ Համբիկ
Մարմինի նորընտիր ատենապետ
Միհրան Խաչատրութեանը, Հայա-
ստանի Հանրապետութեան նախկին
աւագ հիւպատուսներ՝ Արմէն Բայ-
րուրեանը, Արմէն Մելքոննեան եւ
Վակերի Մկրտումեանը, Ռ-Ակ-ի Կեդ-
րոնական վարչութեան փոխ ատե-
նապետ Տօքթ. Ռաֆֆի Պալեանը եւ
Նորայր Մկրտիչեան, ինչպէս նաեւ
ազգային, մշակութային եւ հասա-
րակական տարբեր կազմակերպու-
թեանց ներկայացուցիչները եւ մեծ
թիւով գրասէլ հասարակութիւն մը:

Օրուան հանդիսավար Սօսի
Լաշինեան, պարզելէ ետք միջո-
ցառման նպատակը, Զերմ խօսք-
րով ողջունեց ներկայ խուռներամ
հասարակութիւնը: Ան ներկայա-
ցուց օրուան գլխաւոր բանախօս՝

Ելոյթ Կումենայ գիրքի հեղինակ՝ Ղոկտ. Աբէլ Մանուկեանը

իրաւաբան Ռուբէն Աւշարեանի կեն-
սագրական գիծերը ու հրաւիրեց
զինք՝ ներկայացնելու գիրքը:

Իրաւաբան Աւշարեան նախ
սեղմ գիծերու մէջ ներկայացուց
Դոկտ. Աբէլ Մանուկեանը, որպէս
պատմաբանասիրական գործերու հե-
ղինակ, համալսարանի դասախոս
եւ ազգանուէր ու եկեղեցանուէր
գործիչ: Ան իր տքնաջան պրատու-
ներուն եւ բժախնդիր հետազոտու-
թեանց շնորհիւ կրցած է լոյս
աշխարհ բերել մեր ժողովուրդի
պատմագրական պայմարի ուահվի-

րաներու գործունէութեանց տար-
բեր երեսակները: Ան հետաքրքրա-
կան տեղեկութիւններ փոխանցեց
Զուիցերիա հաստատուած խումբ
մը ուսանողներու եւ Մկրտիչ Փոր-
թուգալեանի յարաբերութիւննե-
րու մասին, որմէ ետք Աւետիս
Նազարբեկեանի գլխաւորութեամբ,
1887-ի իտէալապաշտ երիտասարդ-
ները հիմնած են Հնչակեան կու-
սակցութիւնը, հրատարակելով անոր
օրկան՝ «Հնչակ» թերթը:

Ծար. էջ 6

ԼՈՒՐԵՐ

Վարչապետ Փաշինեան Պուտափեշրի Մէջ
Խօսակցութիւն Ունեցած է Երտողանի,
Մաքրոնի, Զելենսկիի Եւ Այլ Առաջնորդներու Հետ

Նախագահ Մաքրոն Եւ Վարչապետ Փաշինեան կը զրուցեն
Պուտափեշրի մէջ

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան Հունգարիոյ մայրաքաղաք Պուտափեշրի մէջ կը մասնակցեցաւ Եւրոպական քաղաքական համայնքի հինգերորդ գագաթժառողովին: Միջոցառման բարձրաստիճան հիւրերը դիմաւորած է Հունգարիոյ վարչապետ Վիքթոր Օրպան:

Ցաջորդիւ տեղի ունեցած է գագաթժառողովի բարձրան արարողութիւնը:

Վարչապետ Փաշինեան շարք մը երկիրներու առաջնորդներու

հետ մասնակցած է նաեւ «Տնտեսական անվտանգութիւն» խորագրով կլորսեղան քննարկման, որ տեղի ունեցած է փակ ձեւաչափով:

Տեղի ունեցած է նաեւ գագաթժառողովին մասնակից պետութիւններու առաջնորդներու համատեղ տեսալուսանկարականման արարողութիւնը:

Գագաթժաժողովի շրջանակին մէջ նախատեսուած են վարչապետ Փաշինեանի հանդիպումները տարբեր երկիրներու գործընկերներու հետ:

Ալիեւ Յայտնած է, Որ Երեւանն Ու Պաքուն Մօտ Են Խաղաղութեան Պայմանագրի Կնքման

Գերմանիոյ վարչապետ Օլաֆ Շոլց Պաքուն մէջ կայսնալիք COP29 կիմայական համաժողովի նախօրդին հեռախոսապրոց ունեցած է Աստրպէճանին նախագահ Իլհամ Ալիեւի հետ: Այս մասին տեղեկացուցած է Գերմանիոյ կառավարութեան պաշտօնական ներկայացուցիչ Քրիսթիան Հոփման:

Շոլց Ալիեւի հետ քննարկած է Երեւանի հետ խաղաղ բանակցութիւններուն վիճակը եւ վերահստատած է Գերմանիոյ պատրաստակամութիւնը՝ նպաստել երկու երկիրներուն միջեւ բարիդրացիական յարաբերութիւններու հաստատման, յայտնած է DW-ն:

Որո՞նք Չեն Մասնակցիր Պաքուի Մէջ Տեղի Ունեցող COP29-ին

Աստրպէճանի մէջ մեկնարկած է Կիմայի փոփոխութեան մասին ՄԱԿ-ի շրջանակային պայմանագրութեան (COP29) կողմերու համաժողովի 29-րդ նատաշրջանը:

ՄԱԿ-ի տուեայներով՝ աւելի քան 100 պետութեան եւ կառավարութեան ղեկավար հաստատած է իր մասնակցութիւնը համաժողովին: Մական աշխարհի շարք մը առաջնորդներ ու պետական պաշտօնեաներ ալ յայտնած են, որ պիտի չմեկնին Պաքու:

Այսպիսով՝ տարբեր պատճառաբանութիւններով COP29 համաժողովին պիտի չմասնակցին Եւրոպանձնաժողովին նախագահ Ռուսուլյա վոն տեր Լայն, Ֆրանսայի նախագահ Էմանուէլ Մաքրոն, Գերմանիոյ վարչապետ Օլաֆ Շոլց, ԱՄՆ նախագահ Ճ. Պայտըն, Մէծ Բրիտանիոյ թագավոր Չարլզ Յ-րդը, Պրագիլի նախագահ Լուիս

Ալիեւ իր հերթին ընդգծած է, որ Պաքուն է Աստրպէճանի եւ Հայաստանի միջեւ խաղաղ պայմանագրի նախաձեռնողը:

Ան նշած է, թէ «Աստրպէճանի նկատմամբ Հայաստանի Սահմանադրութեամբ ամրագրուած տարածքային յաւակնութիւնները տակաւին կը պահպանուին»:

Ալիեւի խօսքով՝ Հայաստանի կողմէ «փաստաթուղթի բնագրի ձգձգումները բացասական ազդած են գործընթացին վրայ, սակայն չնայած անոր, կողմերը մօտ են փաստաթուղթի բնագրի հարցով վերջնական պայմանաւորուածութիւններու ձեռքբերման»:

COP29 Baku Azerbaijan

ինասիու Լուլա տա Միլվա, Ռուսաստանի նախագահ Վլատիմիր Փութին, Զինաստանի նախագահ Շի Զինփին, Գանաստայի, Աւստրալիոյ, Հոլլանտայի, Հնդկաստանի եւ Հարաւակրիկեան Հանրապետութեան վարչապետներ ճասաթին թրիւտո, Էնթընի Ալպանեզ, Տիք Միտիք, Նարենտրա Մոտի, Միրիլ Ռամափոս:

Հայաստանի Հանրապետութեան եւս պատուիրակութիւն չէ մեկ-

«Ասրակէյճանական Վարչակարգը Ցեղային Զտման Ենթարկած է ԼՂ-ի Հայ Բնակչութիւնը». Freedom House-ի Զեկոյցը

Ահաբեկում, մեկուսացում, բռնութիւն. կարծ այս երեք բառով կը բացարձուի՝ ինչու Լեռնային Հարաբաղի հայ բռնակչութիւնը, իշխանութիւնները միտումնաւոր արշաւ իրականացուցած էնթամբ 100 էջոց գեկոց կազմած են, որ ներկայացուցին այսօր Երեւանի մէջ՝ Պաքուի մէջ ընթացող COP29-ին գուգահեռ:

Միջազգային փաստահաւաք առաքելութեան մասնակիցները կ'ընդգծեն՝ ատրպէճանական վարչակարգը ցեղային գտման ենթարկած էնթամբ է Լեռնային Հարաբաղի հայ բռնակչութիւնը, իշխանութիւնները միտումնաւոր արշաւ իրականացուցած էնթամբ 100 էջոց գեկոց կազմած են, որ ներկայացուցին այսօր Երեւանի մէջ՝ Պաքուի մէջ ընթացող COP29-ին գուգահեռ:

Միջազգային փաստահաւաք առաքելութեան մասնակիցները կ'ընդգծեն՝ ատրպէճանական վարչակարգը ցեղային գտման ենթարկած էնթամբ է Լեռնային Հարաբաղի հայ բռնակչութիւնը, իշխանութիւնները միտումնաւոր արշաւ իրականացուցած էնթամբ 100 էջոց գեկոց կազմած են, որ ներկայացուցին այսօր Երեւանի մէջ՝ Պաքուի մէջ ընթացող COP29-ին գուգահեռ:

Միջազգային փաստահաւաք առաքելութեան մասնակիցները կ'ընդգծեն՝ ատրպէճանական վարչակարգը ցեղային գտման ենթարկած էնթամբ է Լեռնային Հարաբաղի հայ բռնակչութիւնը, իշխանութիւնները միտումնաւոր արշաւ իրականացուցած էնթամբ 100 էջոց գեկոց կազմած են, որ ներկայացուցին այսօր Երեւանի մէջ՝ Պաքուի մէջ ընթացող COP29-ին գուգահեռ:

Միջազգային փաստահաւաք առաքելութեան մասնակիցները կ'ընդգծեն՝ ատրպէճանական վարչակարգը ցեղային գտման ենթարկած էնթամբ է Լեռնային Հարաբաղի հայ բռնակչութիւնը, իշխանութիւնները միտումնաւոր արշաւ իրականացուցած էնթամբ 100 էջոց գեկոց կազմած են, որ ներկայացուցին այսօր Երեւանի մէջ՝ Պաքուի մէջ ընթացող COP29-ին գուգահեռ:

Միջազգային փաստահաւաք առաքելութեան մասնակիցները կ'ընդգծեն՝ ատրպէճանական վարչակարգը ցեղային գտման ենթարկած էնթամբ է Լեռնային Հարաբաղի հայ բռնակչութիւնը, իշխանութիւնները միտումնաւոր արշաւ իրականացուցած էնթամբ 100 էջոց գեկոց կազմած են, որ ներկայացուցին այսօր Երեւանի մէջ՝ Պաքուի մէջ ընթացող COP29-ին գուգահեռ:

Միջազգային փաստահաւաք առաքելութեան մասնակիցները կ'ընդգծեն՝ ատրպէճանական վարչակարգը ցեղային գտման ենթարկած էնթամբ է Լեռնային Հարաբաղի հայ բռնակչութիւնը, իշխանութիւնները միտումնաւոր արշաւ իրականացուցած էնթամբ 100 էջոց գեկոց կազմած են, որ ներկայացուցին այսօր Երեւանի մէջ՝ Պաքուի մէջ ընթացող COP29-ին գուգահեռ:

Միջազգային փաստահաւաք առաքելութեան մասնակիցները կ'ընդգծեն՝ ատրպէճանական վարչակարգը ցեղային գտման ենթարկած էնթամբ է Լեռնային Հարաբաղի հայ բռնակչութիւնը, իշխանութիւնները միտումնաւոր արշաւ իրականացուցած էնթամբ 100 էջոց գեկոց կազմած են, որ ներկայացուցին այսօր Երեւանի մէջ՝ Պաքուի մէջ ընթացող COP29-ին գուգահեռ:

Միջազգային փաստահաւաք առաքելութեան մասնակիցները կ'ընդգծեն՝ ատրպէճանական վարչակարգը ցեղային գտման ենթարկած էնթամբ է Լեռնային Հարաբաղի հայ բռնակչութիւնը, իշխանութիւնները միտումնաւոր արշաւ իրականացուցած էնթամբ 100 էջոց գեկոց կազմած են, որ ներկայացուցին այսօր Երեւանի մէջ՝ Պաքուի մէջ ընթացող COP29-ին գուգահեռ:

Միջազգային փաստահաւաք առաքելութեան մասնակիցները կ'ընդգծեն՝ ատրպէճանական վարչակարգը ցեղային գտման ենթարկած էնթամբ է Լեռնային Հարաբաղի հայ բռնակչութիւնը, իշխանութիւնները միտումնաւոր արշաւ իրականացուցած էնթամբ 100 էջոց գեկոց կազմած են, որ ներկայացուցին այսօր Երեւանի մէջ՝ Պաքուի մէջ ընթացող COP29-ին գուգահեռ:

Միջազգային փաստահաւաք առաքելութեան մասնակիցները կ'ընդգծեն՝ ատրպէճանական վարչակարգը ցեղային գտման ենթարկած էնթամբ է Լեռնային Հարաբաղի հայ բռնակչութիւնը, իշխանութիւնները միտումնաւոր արշաւ իրականացուցած էնթամբ 100 էջոց գեկոց կազմած են, որ ներկայացուցին այսօր Երեւանի մէջ՝ Պաքուի մէջ ընթացող COP29-ին գուգահեռ:

Միջազգային փաստահաւաք առաքելութեան մասնակիցները կ'ընդգծեն՝ ատրպէճանական վարչակարգը ցեղային գտման ենթարկած էնթամբ է Լեռնային Հարաբաղի հայ բռնակչութիւնը, իշխանութիւնները միտումնաւոր արշաւ իրականացուցած էնթամբ 100 էջոց գեկոց կազմած են, որ ներկայացուցին այսօր Երեւանի մէջ՝ Պաքուի մէջ ընթացող COP29-ին գուգահեռ:

Մեր Մասնագիտական Խումբերը Ամբողջութեամբ Ստանձնած Են «Armsat-1» Արբանեակի Կառավարումը. Հայրապետեան

Հայաստանի «Armsat-1» ար-
բանեակը կը գործէ, այն շուրջ 490-
500 քմ բարձրութեան վրայ է, կը
կատարէ լուսանկարներ:

Լրագրողներու հետ զրոյցին
այս մասին ըստ Բարձր արհեստա-
գիտական արդիւնաբերութեան նա-
խարար Մխիթար Հայրապետեան:

Նախարարին խօսքով՝ «Armsat-1»-ը ուղեծիր ուղարկելով՝
խնդիր չէ դրուած ՀՀ բոլոր
խնդիրները լուծել: Նախաձեռնու-
թեան հիմքին եղած է գործունէու-
թիւն մեկնարկել տիեզերական ոլոր-
տին մէջ: «Այս տեսալուսանկարա-
հանող արբանեակ է: Առաջին ան-
գամ մէր նորանկախ պատմութեան
մէջ հնարաւորութիւն կայ ոչ միայն
ունենալ արբանեակ, այլ նաեւ կա-
ռավարել, կառավարելու հմտու-
թիւններ ձեռք բերել, ինչը ներդ-
րում է ապագայի մէջ: Այսօրուա-
նից մէր մասնագիտական խում-
բերն ամբողջութեամբ ստանձնել
են «Armsat-1» արբանեակի կա-
ռավարումը», - ըստ Հայրապետ-
եան:

Արբանեակը կը կատարէ տի-
եզերական լուսանկարներ, յստակ
լուծաչափերով: Ան յաւելեց՝ այդ
լուծաչափերը, բնականաբար, չեն
կրնար ըլլալ միլիառաւոր տո-
լարներու արժէք ունեցող տեսալու-
սանկարահանող սարքերու ապահո-
ված որակին, բայց Հայաստանը ի
սկզբանէ նման ինդիր չէ դրած:
«Եօթը միլիոն դոլարի ներդրմամբ
ամբողջ տիեզերքը նուաճելն անմ-
տութիւն կը լինի», - յաւելեց ան:

Բարձր արհեստագիտական
արդիւնաբերութեան նախարար
Մխիթար Հայրապետեան

Նախարարը արձանագրեց, որ
սա շատ մէծ քայլ էր տիեզերական
ոլորտին մէջ գործունէութիւն մեկ-
նարկելու, երկրի անվտանգացին
նկատառումներին ելլելով՝ այս ուղ-
ղութեան մէջ նորանոր ներդրում-
ներ կատարելու, միջոցներ կերո-
նացնելու առումով:

Անդրադառնալով շրջանա-
ռուող խօսակցութիւններուն, թէ
արբանեակը չի գործեր՝ նախարա-
րը վստահեցուց, որ արբանեակը կը
գործէ, այն շուրջ 490-500 քմ
բարձրութեան վրայ կը գտնուի:
Այս պահի գրութեամբ կ'ընէ լու-
սանկարներ: Ան ընդգծեց, որ, այս-
ուամենայնիւ, սա չի նշանակեր, թէ
վեց ամիսէն կամ երկու տարիէն
արբանեակը չ'ինար:

«Հայաստան» Հիմնադրամի Դրամահաւաքի Միջոցներով Կիւմրիի Մէջ Արցախիներու Համար Աւան Պիտի Կառուցուի

«Հայաստան» համահայկա-
կան հիմնադրամը կը նախատեսէ
քանի մը շաբաթէն կայանալիք
դրամահաւաքի միջոցներով
կիւմրիի մէջ Արցախէն տեղահան-
ուածներու համար բնակելի աւան
կառուցել:

«Արցախիների համար կա-
ռուցել բնակելի աւան կիւմրիում,
հէնց այս թաղամասում», - կիւմրիի
մէջ յատարարեց հիմնադրամի հա-
սարակայնութեան հետ կապերու
պատասխանատու Տիանա Գաբրի-
էլեանը:

Հաստ անոր՝ բնակելի աւանէն
բացի կը նախատեսէն նաեւ գորգա-
գործութեան կեդրոն կառուցել.
«Որտեղ կը պահպանենք Արցախի
մշակութային ժառանգութիւնը,
հայկական մշակութային ժառան-
գութիւնը: Այստեղ կը գործեն,
կ'աշխատեն, գումար կը վաստա-
կեն, ինչպէս նաեւ կը բնակուեն»:

«Գորգագործութեան կեդրո-
նը նախատեսում է կառուցել հէնց
շուրջ 14 արցախի գործող գոր-
գագործ ընտանիքների համար: Դեռ
նախնական փուլում է այս ամէնը,
միգուցէ արդէն հեռուստամարա-
թոնի յանգականութիւնից ենելով
թիւը կամ նուազի, կամ ամի՝
կախուած է հեռուստամարաթոնի
հանգանակութիւնից: Իւրաքանչիւ-
րի ներդրած լուման շատ կարեւոր
է այս գործում, որպէսզի կարողա-
նանք ի կատար ածել այն ծրագրե-
ըը, որոնք ներկայացնելու ենք
մարաթոնին», - ըստ Գաբրի-էլ-
եան:

Նորակառուց շէնքերուն մէջ
նաեւ 44-օրեայ պատերազմին գու-
ռած կամ հաշմանդամութեան ստա-
ցած զինուորականներուն քանի մը
ընտանիքի բնակարան տրամադր-
ուեցաւ: Ցաջորդ տարի կը նախա-
տեսն 44-օրեայ պատերազմին հաշ-
մանդամութիւն ձեռք բերած զի-
նուորներու ընտանիքներուն հա-
մար թաղամաս կառուցել կոտայքի
մարզին մէջ:

«44-օրեայ պատերազմի տղա-
ների համար բնակելի աւանի կա-
ռուցում հէնց թալահավիտում՝ կո-
տայքի մարզում, համագործակցե-
լու ենք Զինուորի տան հետ», -
ըստ հիմնադրամի հասարակայ-
նութեան հետ կապերու պատաս-
խանատուն:

Պատերազմին յետոյ հիմնադ-
րամի թիրախին նաեւ սահմանա-
մերձ գիւղերն են, ըստ Գաբրի-է-
լեանի՝ կենսական նշանակութեան
խնդիրները կը փորձեն լուծել:

«Հեռուստամարաթոնի խո-
րագրի ներքոյ կենսունակ սահմա-
նացին համայնքներն են՝ մշտապէս
զարգացնել սահմանացին համայնք-
ները: Մեր ոլորտները բազմազան
են՝ ջրամատակարարում, վերա-
կաննուող ուժանիւթ, ընկերային,
կրթական, մշակութային, առող-
ջապահական, որը շատ կարեւոր է:
Առողջապահական ոլորտի առու-
ծով մենք բուժէկտեր, բուժէկեդ-
րուններ ենք կառուցում սահմանա-
ցին համայնքներում, որոնք նաեւ
համալիր զարգացմանն են խթա-
նում, որովհետեւ կառուցում ենք

Պատրաստ Եղէք Յայտնաբերելու Մշակութային Գոհարները. Euronews-ը Հայաստանի Մասին

Euronews-ը Հայաստանի մա-
սին յօդուած հրապարակած է, ուր
անդրադառն է երեւանի ճար-
տարապետութեան, թանգարաննե-
րուն եւ երաժշտութեան, գինիի
աւանդութիւններուն, ինչպէս նաեւ տե-
սարժան վայրերուն:

«Երեւան ժամանելուն պէս ձեզ
կը դիմաւորեն ժամանակակից խո-
հանոցը եւ հարուստ մշակութը,
քաղաքի պատմական ճարտարապե-
տութեան քարէ վեհութիւնը: Պատ-
րաստ եղէք յայտնաբերելու Հայաս-
տանի մշակութային գոհարները՝
Լեռնային վանքերէն մինչեւ նախա-
պատմական գիններութական գիւ-
ղեր», - կ'ըսուի յօդուածին մէջ:

Հայաստան Պիտի Մասնակցի Վիեննայի Սուրբծննդեան Տօնավաճառին

Հայաստանի մշակութային
ժառանգաման եւ երկրի ճանաչե-
լութեան բարձրացման նպատա-
կով, Նոյեմբեր 16-էն Դեկտեմբեր
23 Հայաստան առանձին տաղաւա-
րով պիտի մասնակցի Աւստրիոյ
մայրաքաղաք Վիեննայի մէջ կա-
յանալիք Շփիթըլպըրըկի Սուրբ-
Ծնունդի տօնավաճառին:

Շրագիրը կ'իրականացուի Հա-
յաստանի Հանրապետութեան
կրթութեան, զիստութեան, մշակոյ-
թի եւ մարմանամարզի նախարա-
րութեան նախաճեռնութեամբ՝
«Մշակոյթի զարգացման» հիմ-
նադրամի եւ Ցովհաննէս Շարամ-
բէանի անուան ժողովրդական հետ

բուժէկտար, դրա արդիւնքում հա-
մայնքապետարանը կամ կառավա-
րութիւնը ասֆալտապում է այդ
տարածք, որի արդիւնքում մենք,
օրինակ, լուսաւորում ենք այդ
տարածքը», - ըստ Տիանա Գաբրի-է-
լեան:

Համագործակցութեամբ:
ՀՀ ԿԳՄՄ նախարարութենէն
կը յայտնեն, որ հայկական տաղա-
րարին մէջ պիտի ցուցադրուին
շուրջ 40 վարպետի ձեռագործ
աշխատանքներ, այդ շարքին՝ կար-
պետագործութեան տար-
բեան, տիկնիկագործութեան տար-
բեր նմուշներ եւ յուշանուէրներ:

Շփիթըլպըրկի Սուրբ Ծնուն-
դի տօնավաճառը կայուն աւան-
դութ ունեցող միջոցառում է, որ
1970-ական թուականներէն սկսեալ
կ'իրականացուի Վիեննայի պատ-
մական թաղամասերէն մէկուն մէջ:

2023թ. Հայաստանի առաջին
մասնակցութիւնը Սթրասպուրկի
Սուրբծննդեան տօնավաճառին յա-
ջողութեամբ ընթացած է:

Անցեալ տարի հիմնադրամի
հեռուստամարաթոնին 8,4 միլիոն
տոլար հանգանակուած էր: Աւան-
դաբար Գոհարանութեան տօնին
տեղի ունեցող դրամահաւաքը այս
տարի պիտի կատարուի «Քեփի
համար, Հայաստան» խորագրով:

massis Weekly

Volume 44, No. 43

Saturday, November 16, 2024

International Court of Justice Rejects Azerbaijan's Preliminary Objections to Armenia's Claim

THE HAGUE – The International Court of Justice (ICJ) has ruled on Azerbaijan's preliminary objections to Armenia's claim under the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination.

Azerbaijan raised two objections, arguing that negotiations on the dispute had already taken place and that some of Armenia's demands fell outside the ICJ's jurisdiction.

The ICJ noted that the parties had initiated communications and held two meetings in 2021. However, the positions of both countries remain unchanged, with Azerbaijan rejecting Armenia's demands. The court ob-

served that Azerbaijan had proposed specific initiatives to Armenia, but, given the impasse in negotiations, found Azerbaijan's argument unconvincing and concluded that Armenia had made sufficient efforts to resolve the dispute.

As a result, the ICJ deemed the negotiations unsuccessful and ruled that Azerbaijan's objection regarding negotiations should be dismissed.

The second objection related to the court's substantive jurisdiction. The ICJ needed to confirm whether the alleged acts could be considered violations of the aforementioned con-

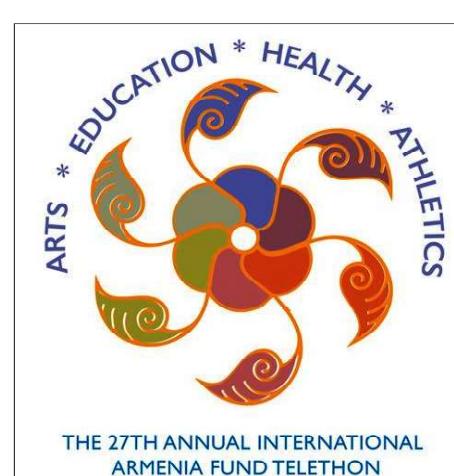
Continued on page 2

Armenia Fund 27th Annual International Thanksgiving Day Telethon

LOS ANGELES – Armenia Fund will host its 27th annual International Thanksgiving Day Telethon, which will take place on November 28 from 2:00 PM to 6:00 PM PST (5:00 PM to 9:00 PM EST). This year's telethon celebrates the unwavering commitment of Armenian communities around the world to build a stronger, more resilient homeland.

Audiences across the globe can tune in to the telethon via live stream on Armenia Fund's website at armeniafund.org and through broadcasts on the Armenia Fund YouTube Channel (ArmeniaFundUS), via First Channel America (H1) TV, Horizon, Facebook, and Instagram. Special appearances by notable civic leaders and television personalities, including Kevorkian and Ellina Abovian, will add to the program, as both have been steadfast supporters of the telethon for years.

"Armenia Fund serves as the vehicle through which the Armenian-American community demonstrates its commitment to supporting the people of Armenia," said Maria Mehranian, President of Armenia Fund. Since its inception, Armenia Fund has raised

over \$300 million to provide humanitarian aid, housing, medical relief, and infrastructure development for Armenia and its people.

The telethon will also serve as an opportunity to update the community on Armenia Fund's recent projects and outline the organization's goals for 2025, which include significant initiatives in arts & culture, health, education, and athletics. Mehranian noted, "The telethon is not only a celebration of what we've achieved but a platform to showcase the impactful projects that Armenia Fund will focus on next year."

SD Hunchakian Party Western US Elects New Executive

The 22nd Delegates Assembly of the Western United States Social Democratic Hunchakian Party (SDHP) was held last weekend, attended by representatives from various branches of the Party.

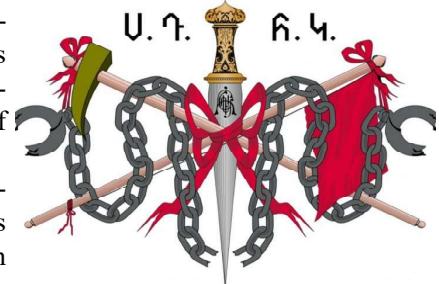
The Chairman of the SDHP Central Committee, Hampik Sarafian, was present and delivered a message in which he emphasized the importance of the SDHP Western United States to the party and expressed his hopes for increased efforts benefiting the Armenian people and the Republic of Armenia, whose statehood the Hunchakian Party supports.

During the Assembly, key policies were discussed and adopted, addressing the strengthening of Party structures, the implementation of economic programs, the fostering of generational progress, the preservation of historical archives, and other organizational matters.

The Assembly also reviewed national, political, and security concerns relating to the current situation in Armenia, resulting in the adoption of relevant resolutions.

In a closed, secret ballot, members elected the new Executive Committee of the SDHP, who will serve a two-year term. The newly elected Executive Committee held its first session, appointing the following board members:

Mehran Khatchadourian, Chairman
Ruben Mughalian, Vice-Chair
Lena Manougian, Secretary
Garine Depoyan, Treasurer
Krikor Molyan
Raffi Koroglian
Harry Unell
Harout Balian
Krikor Khodanian

Pashinyan, Macron Discuss Armenia-Azerbaijan Peace Efforts

BUDAPEST – Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan and French President Emmanuel Macron met in Budapest on the sidelines of the fifth European Political Community summit.

The leaders discussed Armenia-France cooperation, emphasizing the importance of regular high-level meetings to address both bilateral matters and broader issues of mutual interest.

They reviewed joint economic and infrastructure programs, as well as Armenia-EU cooperation, focusing on reforms in Armenia supported by the EU and the ongoing dialogue on

visa liberalization.

The normalization of Armenia-Azerbaijan relations was also discussed. Prime Minister Pashinyan reaffirmed Armenia's commitment to a peace agenda aimed at regional security and stability. President Macron underscored the importance of fostering stability in the South Caucasus and achieving a just and lasting peace between Armenia and Azerbaijan.

"It is in our common interest to contribute to the stability of the South Caucasus. France fully supports your efforts to facilitate discussions between Armenia and Azerbaijan," Macron said.

Russia Claims U.S. Pushes Armenia ‘To Commit National Suicide’

YEREVAN — Russia has accused the United States of pushing Armenia to commit “national suicide” by “stimulating the activity of pro-Western structures” in the country and “trying to accelerate its adoption of a pro-Western foreign policy.”

Russia’s Foreign Intelligence Service (SVR) claimed on Thursday that in doing so Washington is “using methods tested in Ukraine and Moldova.”

“There is a task to give a sustainable anti-Russian direction to the public and political processes in Armenia. To this end, Washington intends to carry out a long-term information and propaganda campaign that, among other things, is aimed at discrediting Yerevan’s prospects for cooperation with Russia, the Eurasian Economic Union, and the Collective Security Treaty Organization (CSTO), and spreading reports about “pressure” on Armenian migrant workers in Russia,” the SVR claimed, as quoted by Russian media.

Relations between Armenia and Russia have been deteriorating since 2022 when Yerevan accused Moscow of failing to honor its commitment to defend Armenia’s borders after a series of cross-border incursions by Azerbaijan.

It was then that Armenia invited a European border-monitoring mission, a move that notably angered Moscow.

Prospects of Armenia-NATO Cooperation Discussed in Yerevan

YEREVAN — On November 5-6, the delegation led by Deputy Chief of Staff of the Partnerships Directorate at NATO Supreme Headquarters Allied Powers Europe (SHAPE), Vice Admiral Gunnstein Bruåsdal (Norway), paid a working visit to Armenia.

During the visit, the delegation met with the Deputy Chief of the General Staff of the Armed Forces of the Republic of Armenia, Major General Artur Yeroyan, and Head of the Department of Defense Policy and Inter-

national Cooperation of the Armenian Defense Ministry Levon Ayvazyan.

The meetings focused on the progress and prospects of Armenia-NATO cooperation. The Armenian side presented to the NATO delegation the ongoing defense reforms implemented in Armenia.

As part of the visit, Vice Admiral Bruåsdal and his delegation also visited the Vazgen Sargsyan Military Academy of the Ministry of Defense and the Peacekeeping Brigade.

International Court of Justice

Continued from page 1

vention. For a claim to fall within the court’s jurisdiction, the claimant must demonstrate that the acts are discriminatory and intended to eliminate or reduce the rights of a specific group—in this case, ethnic Armenians.

The ICJ examined whether the alleged actions targeted an ethnic group based on ethnicity and whether the crimes were motivated by this reason. The court determined that Armenia’s claims fell within its jurisdiction, as they could be viewed as ethnic dis-

crimination under the Convention. However, it noted that Armenia’s evidence would be examined in a later stage of proceedings.

Additionally, the ICJ recorded that Azerbaijan did not dispute Armenia’s claims regarding hate speech within Azerbaijan.

Ultimately, the ICJ rejected Azerbaijan’s objections. The court dismissed Azerbaijan’s first objection by a vote of 15 to 1 and the preliminary objections by 16 to 1, affirming its jurisdiction to examine Armenia’s claim against Azerbaijan.

Aliyev Again Threatens Armenia Over Military Rearmament

BAKU — Azerbaijani President Ilham Aliyev has once again warned Armenia against rearming its military as he addressed the nation on so called “Victory Day”, commemorating Azerbaijan’s victory in the 2020 Nagorno-Karabakh conflict.

“Armenia must abandon the policy of armament. This must come to an end,” Aliyev stated on November 8, as reported by Azerbaijani media. “I have repeatedly said this, and they know that my words must be heeded. They must abandon this before it is too late. They will never be able to compete with us.”

Despite his warning, the Azerbaijani leader emphasized that Baku does not seek war, having “restored its territorial integrity and state sovereignty.”

Aliyev noted, “The history of the 30-year occupation cannot be erased from our memory,” adding that “we must be prepared for any new provocation.” He continued, “Anyone who wants to test our strength once again will face defeat, humiliation, and disgrace. Our victory in the 44-day Patriotic War and the anti-terrorist operation was not only a defeat for Armenia but also a bitter and humiliating defeat for those who stood behind it.”

Authorities in Yerevan did not immediately respond to Aliyev’s latest

remarks. In the past, Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan has defended Armenia’s right to build its armed forces as a sovereign nation. He and other Armenian officials have reiterated that Armenia has no aggressive intentions toward any of its neighbors, including Azerbaijan, and is arming itself solely for defense purposes.

In recent years, Armenia has strengthened its military by acquiring weapons from international partners, including France and India, and is reportedly planning to procure additional modern weaponry, such as artillery and air defense missile systems.

Greta Thunberg: “The World Cannot Stand By and Watch Azerbaijan Greenwash Crimes Against Armenians”

TBILISI (Armradio.am)—Swedish climate activist Greta Thunberg has revealed plans to visit Armenia in the near future.

“I am looking forward to go to Armenia and meet activists and citizens and to hear more about the horrors that they have had to go through in recent years,” she said in an exclusive interview with Public Radio of Armenia.

“It’s heartbreaking that the world has for so many times forgotten about them [Armenians] and their struggles and in many cases has just watches,” Thunberg said, speaking to Public Radio correspondent Gita Elibekyan in Tbilisi.

“Now with the COP being held in Azerbaijan, the Azerbaijani regime will most likely use it and is already using it as an opportunity to greenwash their crimes and ethnic cleansing towards Armenians. The world cannot just stand by and watch that happen,” the climate activist said.

Se noted that the repercussions of government critics in the country does not go hand in hand with hosting an international climate conference, either.

Asked about Armenian prisoners held in Azerbaijan, Thunberg said “all political prisoners and hostages must be released.”

“We need to put international pressure on countries to sanction Azerbaijan and stop the import of

Azerbaijani fossil fuel not only for climate reasons, but also for human rights reasons. There is an extreme hypocrisy of the rest of the world, where they, for example the EU, are still importing a lot of fossil fuel from Azerbaijan while pretending to stand for human rights,” the climate activist stated.

“While they are importing that fuel, they are also legitimizing Azerbaijan’s crimes against its own population and Armenians. We should not forget that Azerbaijan is absolutely fundamental to the Israeli war-machine and they are also complicit in the genocide in Palestine, war crimes in Lebanon. Azerbaijan exports 40 percent of Israel’s annual oil consumption, which is just one of many-many reasons we have to put immense pressure on the country,” Thunberg said.

USC Dornsife Institute of Armenian Studies Hosts Unprecedented Symposium on Artsakh

LOS ANGELES — More than 1,000 people gathered at USC's Bovard Auditorium on Saturday, November 2 for Artsakh Uprooted: Aftermaths of Displacement, a groundbreaking symposium hosted by the USC Dornsife Institute of Armenian Studies.

The program included a vibrant mix of academic panel discussions, multimedia artistic presentations, and live performances that highlighted the Armenian experience in the global conversation on dispossession and cultural erasure.

Interim Dean of the USC Dornsife College of Letters, Arts, and Sciences Mohamed El-Naggar opened the program with remarks on how exile grants unique insights, as displaced peoples often exist in a liminal space between their original and adopted societies.

The program approached the topic of displacement through diverse angles and perspectives, in-

cluding those of people from Artsakh, Armenian Studies experts, and USC scholars from across disciplines.

In a panel discussion moderated by Institute Associate Director Margarita Baghdasaryan, Ashot Gabrielyan, Shoushan Keshishian, and Nina Shahverdyan shared unfiltered accounts of their displacement from Artsakh and the challenges that have followed.

Institute Director Shushan Karapetian moderated a panel on the role of the Armenian dialects of Artsakh as witness to survival and dispossession. The discussion featured prominent linguist Hrach Martirosyan and Artsakh-born journalist Lika Zakaryan.

Stephan Astourian, Director of the Turpanjian Center for Policy Analysis at the American University of Armenia, and former Artsakh State Minister Artak Beglaryan delivered keynote lectures that traced

Armenian Teams Take Full Control of ArmSat-1 Satellite

YEREVAN—Armenia's ArmSat-1 satellite is now fully operational and actively capturing images, according to Mkhitar Hayrapetyan, Armenia's Minister of High-Tech Industry.

Hayrapetyan informed reporters that ArmSat-1 is currently in Low Earth orbit at an altitude of 490-500 kilometers. He announced that Armenian specialists assumed full control of the satellite on November 11.

"It is an observation satellite. For the first time in our newly independent history, we have the capability not only to own a satellite but also to control it. This achievement enables us to develop skills that are an investment in our future. From today onward, our specialized teams have complete control over ArmSat-1," he stated.

The launch of Armenia's first satellite in 2022 marked a significant milestone in the country's space endeavors, laying the groundwork for further investments in space technologies. The initiative is seen as enhancing national security and centralizing key resources.

Minister Hayrapetyan also dismissed rumors questioning the satellite's functionality, affirming that ArmSat-1 operates normally at an altitude of 490-500 kilometers, continuously capturing images.

He emphasized that satellites have no guaranteed lifespan, noting, "Satellites from many countries often fall earlier than expected or remain in various orbits for extended periods."

When ArmSat-1 was launched in May 2022 from Cape Canaveral Space Station in the U.S., Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan highlighted that data collected from the satellite would serve multiple purposes, including border surveillance, emergency prevention and management, environmental protection, and urban development. A control center was subsequently established in Armenia, where specialists received training to assume control of the satellite.

the history and path forward for Artsakh.

In a rousing conversation with filmmaker Eric Nazarian, Pulitzer Prize-winning author and USC Aerol Arnold Chair of English Viet Thanh Nguyen emphasized the importance of abolishing the conditions that render certain groups voiceless.

The day also included an array of artistic content that allowed guests to learn about Artsakh through different mediums and modes of expression.

In an original performance lecture, USC School of Architecture Assistant Professor Aroussiak Gabrielian and Hyperallergic Editor-in-Chief Hrag Vartanian offered a multimedia journey derived from the ancestral wisdom of Artsakh's Tnjri Plane tree. The presentation featured musical accompaniment by Raffi Wartanian on oud and Armen Adamian on duduk, and attendees received seeds of the tree as living mementos.

Investigative researcher Simon Maghakyan delivered a dynamic visual presentation on how Armenians can reclaim agency in response to destruction of their ancient cultural heritage around the world.

Filmmaker and USC Annenberg

School for Communication and Journalism graduate Balin Schneider premiered his short film My Dearest Artsakh, which centers the story of a displaced teenager who seeks to find her place in Armenia against the backdrop of unimaginable longing.

USC Vice Provost for the Arts and MacArthur Fellow Josh Kun introduced Artsakh-born rapper Lyoka with captivating remarks that underscored the power of sound for displaced communities across the globe. Lyoka delivered an electric performance that captured the day's dual themes of loss and resilience.

Through this monumental program, the Institute debuted a pioneering form of intellectual engagement with Armenian Studies—combining academia and the arts to touch both the mind and soul.

Video recordings of the program components will be available on the Institute's YouTube channel in the coming weeks.

The symposium was co-sponsored by Massis Kabob, USC Visions and Voices, USC Divisional Dean for the Social Sciences, NAASR, Armenian Film Society, and UCLA Promise Armenian Institute.

New Report: Azerbaijani Regime Ethnically Cleansed Nagorno-Karabakh According to International Fact-finding Mission

Why Are There No Armenians In Nagorno-Karabakh?

Fact-Finding Report Summary

Last year's exodus of Nagorno-Karabakh's ethnic Armenian population was the result of Azerbaijan's systematic "policy of ethnic cleansing," U.S.-based watchdog Freedom House and six other human rights groups said in an extensive report released on Monday.

The 130-page report presents the findings of a joint fact-finding mission launched by them after Azerbaijan's September 2023 military offensive that forced more than 100,000 Karabakh Armenians to flee to Armenia.

"The policy of ethnic cleansing was executed through a combination of meticulously planned violent and non-violent measures that have been in place since 2020. Violent actions included targeted killings, shootings, and military offensives," it says, describing some of those actions as war crimes.

"These practices culminated in the large-scale offensive on September 19, [2023] which affected all residents of Nagorno-Karabakh,"

adds the report based on interviews conducted with 330 Karabakh Armenian refugees.

Freedom House and its Western and Armenian partner organizations insisted that even before the offensive that restored its full control of Karabakh Baku sought to drive the Karabakh Armenians out of their homeland by "creating conditions of severe insecurity, hardship, and psychological duress." They singled out a nearly yearlong Azerbaijani blockade of the region that preceded the exodus not prevented or stopped by Russian peacekeepers.

They went on to urge the international community to impose sanctions on Azerbaijan and refer it to the International Criminal Court (ICC) while pressuring Baku to create conditions for the "safe and voluntary return" of the Karabakh Armenians. The release of their report was clearly timed to coincide with the start of the annual UN climate change summit held in the Azerbaijani capital.

Stephanie's Gallery Presents "Reformed Symmetry" Solo Exhibition by Koko Hovagimian

LA CAÑADA FLINTRIDGE – Stephanie's Gallery has announced an exclusive solo exhibition by renowned Los Angeles-based artist Koko Hovagimian, titled "Reformed Symmetry." The gallery will celebrate its 25th anniversary with this special collection of Koko's latest abstract oil paintings and drawings. The exhibition will run from November 16 to December 7, 2024, with an opening reception on Saturday, November 16, 2024, from 11:00 AM to 6:00 PM.

The exhibition features Koko's innovative approach to traditional symmetry. As KOKO describes it, "Reformed Symmetry refers to a painting approach that takes traditional principles of symmetry and deliberately distorts or transforms them, creating visually striking and conceptually profound structures. The de-emphasis of balance and uniformity embraces irregularities and asymmetries that evoke a sense of movement or transformation. It challenges viewers to rethink conventional aesthetics and encourages an emotional connection, invit-

viting them to engage with the art in a more dynamic way."

Koko's background in architecture and art, shaped by a Master's in Advanced Architectural Design from Columbia University, is evident in his work. His figures and architectural elements, combined with his extensive experience working alongside Frank Gehry for over seven years, create a signature style that bridges the worlds of art and architecture. Throughout his career, Koko has collaborated with global brands such as Louis Vuitton, Rodarte, and the Guggenheim Museum, and his work has been featured in numerous private and public exhibitions since 2001.

As part of the gallery's 25th anniversary celebration, this exhibition offers a rare opportunity to meet Koko in person during the opening reception on November 16, 2024. Attendees will experience Koko's new collection and engage with the artist as he continues to push the boundaries of abstract art.

Zadik Zadikian's "Path to Nine" at the Brooklyn Museum's 200th Anniversary "Solid Gold" Exhibition

BROOKLYN, NY — The Brooklyn Museum will unveil its highly anticipated "Solid Gold" exhibition, celebrating its 200th anniversary, featuring the groundbreaking installation Path to Nine by renowned artist Zadik

Zadikian. This immersive piece, debuting on November 16th, explores the themes of structure, repetition, and transformation through the medium of gold.

Path to Nine is composed of 18

Pasadena Armenian Coalition to Host Its Inaugural Community-Wide Cultural Celebration Festival

PASADENA Armenian Festival

FOOD • MUSIC • SHOP

Victory Park
2575 Paloma St.
Pasadena, CA 91107
Saturday Nov. 16, 2024
10am-5pm

www.pasadenaarmenianfestival.com | @pasadenaarmenianfestival | pasadenaarmenianfestival@gmail.com

PASADENA, CA – In a powerful display of collective community spirit, a coalition of 30 Armenian organizations including schools, and local churches from Pasadena have joined forces to present the first-ever Pasadena Armenian Festival. This monumental event showcasing and celebrating the wealth of Armenian culture, history, and traditions, will take place on Saturday, November 16, 2024, starting at 10:00 AM, at Victory Park.

In a historic show of unity to celebrate our rich heritage with the broader Pasadena community, Pasadena's First Armenian Festival will highlight the vibrant heritage of the Armenian culture, with performances from the students at Sahag-Mesrob Armenian Christian School, St. Gregory Hovsepian School, and Tavlian Pre-School and Kindergarten. Guests will also be treated to a special performance by the Element Band Instrumental Quartet, as well as vocal performances from the AGBU LA Choir and the Nayirian Youth Choir. Special presentations by the AGBU

(Armenian General Benevolent Union) and Homenetmen Azadamard Scouts will add to the day's festivities, along with dance performed by Patille Dance Studio, and recitations celebrating Armenia's rich musical legacy.

In addition to live music and performances, the festival will offer traditional Armenian food, arts, crafts, games and family-friendly entertainment, inviting attendees from all backgrounds to experience Armenian history, resilience, and cultural beauty. Notably, all proceeds from the festival will benefit the three participating Armenian schools, supporting their educational programs and enhancing opportunities for their students.

For the community's convenience, there will be ample parking available at AGBU Vatche and Tamar Manoukian Performing Center and Norma Coombs Elementary School.

The Pasadena Armenian Festival will take place at Victory Park. Admission is free, and all are welcome to join the celebration.

towering stacks of gold-leaf gilded ingots arranged in a checkered pat-

tern. These 999 plaster ingots, accented with stainless steel rods, symbolize the artist's meditative investigation into the mathematical and mystical properties of numbers, especially the number nine. The exhibition draws attention to Zadikian's lifelong fascination with gold, not just as a precious metal but as a symbol of endurance, purity, and cosmic witnessing. Zadik Zadikian, known for his bold use of materials, began working with gold in the 1970s after a studio fire reset the trajectory of his artistic journey. With Path to Nine, he continues this exploration, fusing material beauty with deep philosophical inquiry.

The exhibition runs through July 6th, 2025, and is set to be a highlight of the museum's anniversary celebrations, offering visitors a chance to reflect on the cultural and symbolic significance of gold across time.

Խոր Երախտիքի

ԴՈԿՏ. ԱԲԵԼ ՔՅՆՅ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

1895-96 թուականներուն, երբ
կովկասահայ խումք մը երիտա-
սարդներ երեւանէն, Գանձակէն,
Շուշիէն ու Թիֆլիսէն հրաժեշտ
կու տային իրենց ծնողաց եւ հա-
րազատներուն՝ մէկնելու Եւրոպայի
անուանի համալսարաններու մէջ
իրենց բարձրագոյն կրթութիւնը
ստանալու համար, ո՞չ անձնապէս
իրենց եւ ո՞չ ալ անոնց անմիջական
հարազատներուն մտքէն չէր անց-
ներ, որ անոնք համախմբուելով
ժընեւի մէջ՝ պիտի ըլլան հիմնա-
դիր այրերը յեղափոխական կու-
սակցութեան մը, որ հետագային
իր ինքնութիւնը պիտի բնորոշէր
Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կու-
սակցութիւն անունով:

Հայ իրականութեան մէջ յե-
ղափոխական կուսակցութիւններու
ձեւաւորումը պարզապէս մտքի
թռիչք կամ տեսական մտածումնե-
րու արդիւնքը չէր, այլ պատմու-
թեան հրամայականն էր, աւելին՝
ժամանակի մէկ թէլադրութիւնը,
որ ընդելուզուած էր հայ ժողո-
վուրդին վիճակուած դառն ճակա-
տագրին հետ:

Գաւառներէն սահմուկեցուցիչ
լուրեր կը հասնէին Եւրոպա, յատ-
կապէս Մշրափիչ Փորթուգալեանի
1885ին Մարսիլիոյ մէջ հաստա-
տած «Արմէնիա» հասարակական-
քաղաքական, գրական շաբաթա-
թերթը իր սիւնակներուն մէջ
անընդմէջ կը հաղորդէր օսմանեան
սուլթանական զօրքերու եւ քիւրտ
հրոսակներու կողմէ այն ահաւոր
հարստահարումներուն մասին,
որոնց կ'ենթարկուէր անպաշտպան
արեւմտահայութիւնը:

Այս տառապալից վիճակէն հայ
ժողովուրդը ազատագրելու եւ Հայ-
րենիքը ինքնավար դարձնելու երա-
զը միս ու արիւն կը դառնայ
Փարիզի, Մոնփելիէի, Ժլնելի եւ
Լոգանի մէջ ուսանող երիտասարդ-
ներու անձին մէջ: Երազը կը դառ-
նայ ծրագիր, իսկ համաժողովրդա-
յին յեղափոխութիւն մը կազմա-
կերպելու ահուելի աշխատանքը քա-

Դաքական միակ միջոց՝ ազատագրել կարենալու համար հայոց ժողովուրդը եւ հայոց հայրենիքը իր արեւելեան եւ արեւմտեան հատուածներով թարական Ռուսիոյ եւ Օսմանեան կայսրութեան լուծէն։
Այս խոր համոզումով տոպորտած, անձկայրեաց այս երազով արբեցած հնչակեան բիւրաւոր հերոսներ գոհաբերեցին իրենց կեանքը։ Անոնք բարձր պահեցին հայոց ազատագրութեան դրօշը՝ ազգերու ընտանիքին մէջ ինքնավար Հայաստան մը ստեղծելու եւ նուաճել կարենալու համար անկախ պետականութիւն մը ձեւաւորելու իրաւունքը։

JeanPaul Sartre, ֆրանսացի գոյութեանապաշտ իմաստափրութեան հիմնադիրներէն մին, կ'ըսէ. ամէն ինչ, որ գոյութիւն ունի՝ պատահականութեան հետեւանք է: Տիեզերքի մէջ ամէն զոյ կը ստեղծուի առանց պատճառի եւ կ'աւարտի պատահաբար: Առանց մարդարածի արարածի գոյութեան՝ ամբողջ տիեզերքն ու թէկուզ Երկիր մոլորակը անըմբռնելի եւ անիմաստ կը դառնան: Փաստօրէն ոչինչ գոյութիւն կ'ունենայ առանց մարդու գոյութեան: Մարդն է, որ իր շրջաշխարհը կ'ըմբռնէ, կը գնահատէ երեւոյթները եւ կ'իմաստաւորէ զանոնք իր սեփական գոյութեան յարաբերութեան մէջ: Մարդու գոյութեան ամենամեծ իմաստը սակայն՝ երջանկութիւնն է, որու իրականացման հզորագոյն պայմանը մարդու ազատութիւնն է:

Այս իրողութիւնը Ք.Ա. տակաւին ե. դարուն ձեւաւորած էր Փերիկլես՝ ըսելով.

«Երջանկութեան գաղտնիքը
ազատութիւնն է:
Իսկ ազատութեան գաղտնիքը
հեռացութիւնն է»:

Հնչակեան կուսակցութիւնը
այս բխրեղ զաղափարախօսութեան
իրականացման, հայ ժողովուրդի
ազատութեան եւ կայացած հայոդ-
րոշմ պետութիւն մը ստեղծելու
համար պայքարեցաւ, կրանիտեայ
այդ համոզումին համար հերոսա-

բար իր սրբազն արիւնը հեղեց,
ահաւասիկ այսօր 137 երկարածիգ
տարիներ շարունակ, արժանանա-
լով այն դափնեպակին, որ հայ
ժողովուրդը հոգեւին հիւսած է
անոր վսեմ ճակատին:

Սոցիալ Դեմկրատ Հնչակեան
կուսակցութեան հիմնադիրները ըն-
դամէնը վեց հոգի էին. Աւետիս
Նազարբէկեան, Մարօ Վարդան-
եան-Նազարբէկեան, Ռուբէն Խա-
նԱզատ, Գաբրիէլ Կափեան, Գէորգ
Ղարաջեան եւ Քրիստափոր Օհան-
եան: Փաստօրէն ազգային փոքրիկ
ըջիջ մը, որ մեծազոյն նուիրումով
եւ անձնազոյնութեամբ ազգին մէջ
յառաջացնել կրցաւ ազգային-ազա-
տագրական պայքարի հօր շար-
ժում մը:

Բնաւ չափազանցած պիտի շըլ-
լամ եթէ ըսեմ, որ առանց այս
հերոսներուն, իրենց կեանքը գոհա-
բերած եւ հայոց ազատազրութեան
պանծալի դրօշը իրենց սուրբ արիւ-
նով ներկած բիւրաւոր ազատա-
մարտիկներուն՝ դժուար պիտի ըլ-
լար պատկերացնել մեր այսօրուան
Հայրենիքին եւ անոր պետականու-
թեան պանծալի գոյութիւնը:

ԵՐԵԿԸՆԻ ՀՊՕՐ ԱՉԽԱՐՀՆԵՐ Եւ

պետութիւններ, մէծաթիւ ազգեր, զորօրինակ՝ զպտիններ, ասորիններ եւ քիւրտեր, նաեւ ուրիշ պէտականագուրլի ժողովուրդներ բարի նախանձով կը դիտեն մեզ, որ մենք, հակառակ մեր պատմութեան բերած բոլոր փոթորկումներուն, մեր շնորհ ու շող հայրենիքին պատահած ասպատակումներուն, այնտեղ հեղած արեան գետերուն, զանգուածային կոտորածներուն, մաս ու աւերին, ընդհուպ մինչեւ ցեղասպանութեան եւ հայրենիքներու կորուստին հայը կայ տակաւին իր պատմական հայրենիքի արեւելեան հատուածով՝ Հայաստանի Հանրապետութեամբ եւ պէտական ժողովագար վարչաձեւով:

Պէտք է անձկագին նուիրումով եւ զոհաբերութեան գերազանց ոգիով պահենք ու պահպանենք այն ինչ, որ ունինք: Եթէ երբեք չշիշխանութեան յաջողի իրագործել քաղաքական իր մէծապոյն առաջադրանքներին մին՝ ամրագրել խաղաղութիւնը մեր Հայրենիքին

մէջ, ապա Արարատի լանջերէն, մարդկացին ցեղի փրկութեան առագաստ դարձած տապանէն Նոյ նահապետի արձակած խաղաղութեան աղաւնին՝ ձիթենիի ճիւղը իր կտուցին նորէն պիտի դառնայ իր հինաւուրց օրբանը, հոն հիւսելու իր բոյնը՝ սիրով, արդարութեամք եւ բարի գործերով արգասաւորուելու համար։ Համոզուած եմ բոլորով սրտիւ, որ մեր հայրենիքը շնորհիւ իր տաղանդաշատ եւ ստեղծագործ՝ «Հների մէջ ալեհեր, նորերի մէջ միշտ նոր» հայ ժողովուրդին, կը դառնայ ամբողջ Այրկովկասի եւ Անդրկովկասի ամենաօրինակելի ու առաջատար երկիրներէն մին։ Այս եղաւ Սոցիալ-Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան կրանիտեայ համոզումն ու մղած հերոսական պայքարը ամբողջ 137 երկարաձիգ տարիներու հոլովոյթին մէջ, եւ նոյնը աննահանջ նուիրումով պիտի շարունակուի այնքան ատեն, որ անգոյութիւն ունի իր տառապած, բայց փառապանծ ժողովուրդին հետ եւ ժողովուրդին համար։

Երբէք մի՛ կասկածիք, որ խելացի, գասատ եւ նուիրուած անձեռէ բաղկացած փոքրիկ խումբ մը կրնաց շատ բան, նոյնիսկ աշխարհը փոխել: Արդարեւ, թէ կուզ մէկ անձ կրնաց հսկայ տարբերութիւն մը ստեղծել: Մեզի այսպիսի անձնաւորութիւններ են պէտք, տեսլականի, համակ նուիրումի, զօրեղ անհատականութեան եւ նկարագրի տէր մարդիկ, որոնք առաւել եւս պիտի կերտեն Հայաստանի եւ համայն հայութեան լուսաւոր ապագան:

Հնչակեան կուսակցութեան
հիմնադիրներուն փոքրաթիւ խուժ-
բը ընդգամէնը փշուր մըն էր ացն
նաշի՞հ հացէն, որ հայ ծողովուրդը
արիւնով ու արցունքով թխած էր
իր ապրումներուն ջերմ եւ մշտա-
վառ օճախին մէջ: Հնչակեան կու-
սակցութիւնը թէպէտ զերթ նշխար
մը է փոքրիկ, բայց ան իր ազգե-
ցութեամբ զօրեղ ու հրաշագործ է
նաեւ նշխարի մը պէս՝ իր բովան-
դակ նուիրումով, մղած հերոսա-
կան պայքարով, հեղած սրբազն
արիւնով, հրաբորք խօսքով ու
արդիւնաշատ գործերով:

Թրամփի Զոհ Կին Թեկնածուները

ՄԵԹՈՒ ՊԱՐԳԵՒ ԴԱՒԻԹԵԱՆ

Թէ ինչո՞ւ շատերու կողմէ աննկարագիր, ստախօս եւ խաբեցաց կոչուած Տանըլտ Թրամփ երկու անգամ նախագահ ընտրուեցաւ՝ պարտութեան մատնելով կին նախագահական թեկնածուներ Հելլըրի Քլինթընն (2016ին) ու Քամալա Զարիխը (2024ին), նախեւառաջ պէտք է խոստովանիլ, որ երկու կին թեկնածուներն ալ վստահութիւն չին ներշնչեր, երբ ընտրողներուն սրտին խօսող արտայալութիւններ կամ ելոյթներ կ'ունենացնին; Դերասանական էր եւ ոչհարազատ անոնց մօտեցումը ընտրողներու վստահութիւնը շահելու: Երկու քին չափազանցեալ իգականութիւնը (feminism) դուցչ նաեւ խրտչեցուց cowboy ու macho ամերիկացին:

Մաշօփմը (*machismo*) նկա-
րագրային յատկութիւն մըն է, որ
նկատի չ'առներ մարդուս մտային
կարողութիւնները, այլ կը յատ-
կանշուի մտքի մշակոցթով մը, որ
կը քաջալերէ գերիշխող տղա-
մարդկային ինքնութիւն մը եւ
կիներու նկատմամբ վերաբերմունք

մը, որ կը պահպանէ տղամարդոց
գերակայութիւնը: Այսպիսի նկա-
ռագիր եւ վերաբերմունք ընդհան-
րապէս գոյ է ժողովուրդներու մօտ,
որոնք ունին լատին ամերիկեան,
սպանական կամ միջինարեւելեան
ծագում կամ արմատ:

Հնարութեան օրը քուաէր-կողներու հետ CNNի կողմէ կատարուած հարցախոյզ մը ցոյց կուտար, թէ անոնց միայն 2%-ը Տանըլտ Թրամմի մտային կարողութիւնը նկատի կ'առնէր զինք ընտրելու համար եւ 7%-ը միայն զինք կ'ուգէր ընտրել՝ անոր դատողութիւնը կամ արամախոհութիւնը նկատի առնելով։ Ըստ նոյն հարցախոյզին՝ քուաէրկողներու 47%-ը Թրամմի կ'ընտրէր՝ անոր մէջ գտնելով զօրաւոր անհատականութիւն ունենալու աստեղութեանը։

ուսեսալու յատկութիւնը:
Եւ ըստ վիճակագրութեանց՝
Ամերիկայի մէջ կ'ապրին մօտ 62
միլիոն լատին ծագում ունեցող
ամերիկացիներ եւ 3,8 միլիոն մի-
ջինարեւելեան ծագում ունեցողներ
(ներառեալ լիբանանահայեր, իրա-
քահայեր, սուրբիահայեր, սաղիմա-
հայեր, պարսկահայեր եւ ալին):

Ուրեմն թիւը այն ամերիկացիներուն, որոնք ունին լատին ամերիկեան եւ կամ միջինարեւելեան ծագում՝ կը կազմէ մօտաւորապէս ԵԵ միլիոն։ Եւ որովհետեւ այդ մեծ թիւ կազմող մարդոց քով նախընտրելի կը թուի անձ ը՞ւ, որ ունի machismo, զոր անոնք կը գտնեն Տանըլտ Թրամփի անձին մէջ, բնական է, որ անոնք մեծամասնութեամբ Տանըլտ Թրամփը ընտրէին՝ հակառակ անոր նկարագրի ստախօս եւ խարեւաց ըլլալու յոռութիւններուն։

Ու եթէ ասոնց վրայ աւելց-
նենք սեւամորթ կամ ճերմակա-
մորթ ամերիկացի «հաւատացեալ-
ները», որոնք իրենց կրթութիւնը
կը ստանան վերածնեալներ (born
again) արտադրող եւ քրիստոնէու-
թիւնը վաճառանիշ դարձուցած
մամոնապաշտ քարոզիչներէ եւ ըն-
կերութիւններէ, կը հասկնանք, թէ
ինչո՞ւ Տանըլտ Թրամփի նման
քրիստոնէութիւնը շահագործող
անսատուած մը երկու անգամ
ընտրուեցաւ կին թեկնածուներու
դէմ:

Վերովիշեալ վերլուծուծմները
լրատուական միջոցներէն չեն
լսուիր, որովհետեւ նախապաշար-
եալ (prejudiced) կը նկատուին:

Լրատուական միջոցները
Թրամփի յաջողութիւնը վերագ-
րեցին անոր ընտրաշրջանի ելույթ-
ներուն ընթացքին կատարած խոս-
տումներուն, ուր ան կ'ըսէր, թէ
ամերիկացիներուն տնտեսական մա-
կարդակը պիտի բարելաւէր, պա-
տերազմներուն վերջ պիտի դնէր,
եւ անօրէն կարգավիճակով գաղ-
թականները պիտի արտաքսէր: Բա-
նուոր դասակարգի սրտին խօսող
նման խոստումներ կը նմանին
Տանըլտ Թրամփի ատենօք պար-
զած աւետարանին, որ ան եկեղեց-
ւոյ մը առջեւ բռնած՝ փորձեց
ամերիկացի վերածնեալ հաւատաց-
եալները զինուորագրել իր պաշտօ-
նանկութեան պահանջը (*impeach-
ment*) բեկաննելու մտադրութեամբ:
Իր եսակելրոն եւ ինքնահաւատան
մարդու փառամիրութիւնը (*ambici-
tion*) սահման չունի՝ սուտի եւ
կեղծիքի վրայ չիմնուած:

Եւ նման պարունակի մէջ
կարելի է դնել ոմանց եւ իրենց
կաթողիկոսին բարեմաղթութիւն-
ներն ու յոյսերը, թէ Թրամփ,
գործի մարդ (businessman) Թրամփ,
պիտի շրջանցէ իր սերտ բարեկա-
մութիւնը Թուրքիոյ էրտողանին

Մեր Փայլուն Երիտասարդներէն

ԳԵՂՐԳ ՔԵԾԿԵՐԵԱՆ

Ո՞վ է ճարտարապետ Արին Աբրահամեանը: Ան 34 տարեկան Լիբանանահայ ճարտարապետ մըն է որ իր Պատկանոր ճարտարապետութեան վկայականը ստացած է Պէյրութի Ամերիկեան համալսարանէն՝ 2013ին, իսկ Մաքիսարոս Ճարտարապետութեան վկայականը՝ Գալիֆորնիոյ Պըրքլի համալսարանէն, 2019-ին: Ուսման այս վերջին հանգուանը ան կատարելագործած է՝ Fulbright-էն ստացած կրթաթոշակով:

2018-էն սկսեալ՝ ան հիմնած է իր ճարտարապետական հաստատութիւնը Muller Aprahamian անունով, որ ունի երեք մասնաճիւղեր՝ Պէյրութի, Լոնտոնի եւ Երեւանի մէջ:

Արին Աբրահամեանը այնքան հռչակ առած է որ իր մասին տպաւորիչ յօդուած մըլոյս տեսած է ամերիկեան նշանաւոր թայմզ ամսագրի 28 Հոկտեմբեր 2024 թիւին մէջ, Belinda Luscombe-ի ստորագրութեամբ: Ստորեւ՝ կարգ մը յատկանշական տուեալներ, այդ յօդուածէն:

Յօդուածագիրը կ'ըսէ, Աբրահամեան հասակ առած է Պուրճ Համուտի մէջ՝ ընտանիքի մը որ կը բաղկանայ ուուցիչներէ, նկարիչներէ եւ նուազողներէ: Անոր միջավայրը՝ կը շարունակէ յօդուածագիրը, զուրկ էր հանրային պարտէններէ, ուր փոքրիկները կը խաղան եւ կը զուարձանան, սակայն նոյն այդ միջավայրը հարուստ էր դրացիներու միջեւ ստեղծուած փոխ-յարաբերութիւններով, որ իրենց կը պարգեւէր կենսունակ արտա-տնային կեանք մը:

Յօդուածագիրը էական հարց մը կու տայ թէ Պէյրութի նման քաղաքի մը մէջ, ուր գոյութիւն ունի մեծաքանակ ենթակառոյց՝ սակայն սահմանափակ տարածու-

ՃՆՆԴԱՎԱՅՐ ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏԻՆ:

Աբրահամեան արդէն կատարելագործելու վրայ է ծրագիր մը Պուրճ Համուտի մասին, որ պիտի պարզէ թէ ի՞նչ փոփոխութիւններ կարելի է մտցնել հոն, որ բնակչութեան համար ստեղծէ աւելի կենսունակ միջավայր մը, ուր անոնք կրնան իրարու հետ հետութեամբ ապրիլ:

Մի մոռնաք որ այս օրերուն՝ քաղաքական անկայունութեան պատճառաւ, Պուրճ Համուտը հայաբնակ չէ միայն, այլ տարբեր ազգերէ մարդիկ ալ եկած են հոն եւ բնակութիւն հաստատած, փախուստ տալով Խորացէլեան ոմքա-կոծումներէն: Աբրահամեան կը խորհի թէ իր ծրագիրը կրնայ իրականանալ՝ գալ տարուան սկիզբները:

Բայց ի՞նչ է այդ ծրագիրը: Աբրահամեան կը խորհի որ փոքր փոփոխութիւններով կրնայ ստեղծէ հսկայ տարածութիւն մը որ օգտակար կը հանդիսանայ հոն ապրող ժողովուրդին համար: Այսպէսով՝ կը շարունակէ մեր ճարտարապետը, յօդուած է չորս լեզուներու՝ Արաբերէն, Հայերէն, Ֆրանսերէն եւ Անգլերէն: Ան թէեւ կը շրջապայի աշխարհով մէկ՝ իր գործի բերումով, սակայն իր սիրտը շատ աւելի մօտ է իր

ՀԵՏ:

Թէեւ Աբրահամեան ջատագովն է փոքր փոփոխութիւններու, սակայն ան չըացառէր կարեւորութիւնը լայնատարած փոփոխութեանց, որ օգտակար կրնայ հանդիսանալ զանգուածներու: Մէկը գրեթէ անվաւեր է առանց միւսին, դիտել կու տայ ան:

Աբրահամեան հակառակ որ շատ մտահոգ է Պէյրութի ապագայով, բայց ինքը լաւատես է որ ճարտարապետական թիւնը կրնայ յաղթահարել ամէն խոչընդուած, գէթ այդպէս եղած է միշտ եւ այդպէս ալ պիտի ըլլայ այս պարագային:

Իմ կարծիքով՝ Աբրահամեան ճարտարապետին յայտնութիւնը ամերիկեան պարբերաթերթի մը կողմէ, յոյսի նշոյլ մը կը ցոլացնէ Լիբանանի այլապէս ամպոտած երկրնկամարին վրայ, չէ՞ք խորհիր: Ան առաւել՝ մեր սրտերը ուրախութեամբ կը լեցնէ, որ հայ մը արժանացած է այդ պատիւին:

Կցուած դիտեցէք Ապրահամեանի նախագիծերէն (design) օրինակ մը որ կը ներկայացնէ կամարաձեւ մուտքը՝ ազգային Աւետարանական-Երիցական եկեղեցւոյ, Պէյրութի մօտ Ռապիհա շրջանին մէջ:

Թիւն, ինչպէս կրնայ ճարտարապետ մը կիրարկել իր ասպարէզը: Աբրահամեան կը պատասխանէ անոր ըսելով՝ իրեն համար կարեւորը նոր շինարարութիւը չէ, այլ եղածը պատշաճէնել՝ ապագայի պահանջներուն անսալով:

Աբրահամեան՝ դիտել կու տայ յօդուածագիրը, հմուտ է չորս լեզուներու՝ Արաբերէն, Հայերէն, Ֆրանսերէն եւ Անգլերէն: Ան թէեւ կը շրջապայի աշխարհով մէկ՝ իր գործի բերումով, սակայն իր սիրտը շատ աւելի մօտ է իր

2025
HAPPY NEW YEAR

COME CELEBRATE WITH **HeartBeat DJ**

DECEMBER 31
DOORS OPEN 8PM

AEBU Center
1060 Allen Ave. Pasadena, CA 91104

GOURMET DINNER PROVIDED BY RAFFI'S CATERING

TICKETS \$150

FOR TICKETS
Vasken 818.288.7188
Garo 818.913.4024

Zelle

ՕՇՆՈՒԹԵԱՆ 195-ԱՄԵԱԿ Ազատատենչութեան Մեծատիտղոս Երգիչը՝ Միքայէլ Նալպանտեան

ՅԱԿՈԲ ՏԻՒՆԵԱՅԵԱՆ

Ազատութեան ձգտումը հինէն ի վեր բազմաթիւ ժողովուրդներու, ազգերու պատմութեան մէջ ազատ ապրելու ամենահզօր դրսեւորումն է, ազատ ինքնորոշման իրաւունքի ճամփով կեանք ու հայրենիք կերտելու պայքարի կիզակէտը, որ ի վերջոյ կը յանգեցնէ «Ազատութեան հրապարակներ» կառուցանելու եւ աց հրապարակներու վրայ ամէն առիթով տօնակատարութիւններ սարքելու ցնծութեանց: Հետեւաբար, Ազատութիւն ունենալու նուածումը՝ Անկախութեան սիրացման առընթեր, դարձած են շատ ազգերու, ժողովուրդներու, հաւաքականութեանց գաղափարի Ալֆան ու Օմեկան: Հայ ժողովուրդի համար ալ Ազատութիւնն ու Անկախութիւնը ոչ միայն բարձրօրէն երգուած են մեր գրեթէ բոլոր քերթողներուն, գրողներուն սիրտի բարախումներուն ընդմէջէն՝ մատեան առ մատեան, այլեւ նախ ճամփայ են ակօսած ծովածաւալ արեան հեղումի տուրքի, ի խնդիր հայրենիքի անկախացման, հայրենակերտման, հայրենիքի պաշտպանութեան ու անոր ամրապնդման:

Մեր արդի գրականութեան մէջ Խաչատուր Աբովեանէն ետք Ստեփանոս Նազարեանցով շարունակուած՝ Միքայէլ Նալպանտեան (Նոր Նախիջեւան, 14 Նոյեմբեր 1829 - Կամիշխն, 31 Մարտ 1866, թաղուած Նոր Նախիջեւանի Տոնի Ռոսթով քաղաքի Ս. Խաչ վանքը, 14 Ապրիլին) կը հանդիսանայ Ազատութեան այն մըրկաշունչ շեփորհակարը, յառաջակարկառ երգիչը, որուն ծննդեան 191-ամեակն այսօր կը գուգադիպի այնպիսի ժամանակներու, երբ հայր օրհասական պայքար կը մէջ պաշտպանելու եւ պահելու իր հայրենիքը, վերագունելու իր Անկախութիւնն ալ: Ազատութիւն եւ Անկախութիւն, որոնք հիմնաքարերն ու հիմնասիւներն են հայրենիքի կերտման, մեր հերոսական գինուրներու, ֆիտայիներու թանկագին արեամբ նուիրագործուած:

Բայց ի՞նչ կ'արժեն Անկախութիւնն ու Ազատութիւնը առանց Ս. Մեսրոպի Հայ Լեզուին, որուն վրայ հաստատակուր շեշտը դրած է Միքայէլ Նալպանտեան՝ գրելով. «Դպրոցի ազգութիւնը կախուած չէ աշակերտների եւ վարժապետների լոկ հայութիւնից: Լեզուն է, որ միայն կարող է աց վերնագիրը դնել դպրոցի ճակատին... թող ուրեմն հայ մանուկը նախ եւ առաջ որպէս հայի զաւակ ուսանի իւր սեպհական լեզուն եւ ապա օտարինը: Հայ Լեզուն է այն սարսափելի ուժը, որի ընդդէմ տկար են նաեւ միլիոնաւոր բարբարուների սուինները: Հայոց Լեզու, դու մեր անկողապտելի գանձը եղար, մեր անընկճելի հայրենիքը: Մեր ժողովուրդը կորցրեց գահ եւ թագ, զօրք եւ իշխանութիւն, բայց դու միայն մնացիր կանգուն, մնացիր յաղթական: Ցնցոտի հագաւ մեր ժողովուրդը, բայց դու ծիրանով ծածկեցիր նրա հոգին. թշնամին ջախջախեց նրա սրունքը, դու թեւեր տուիր նրան՝ ժողովրդին»:

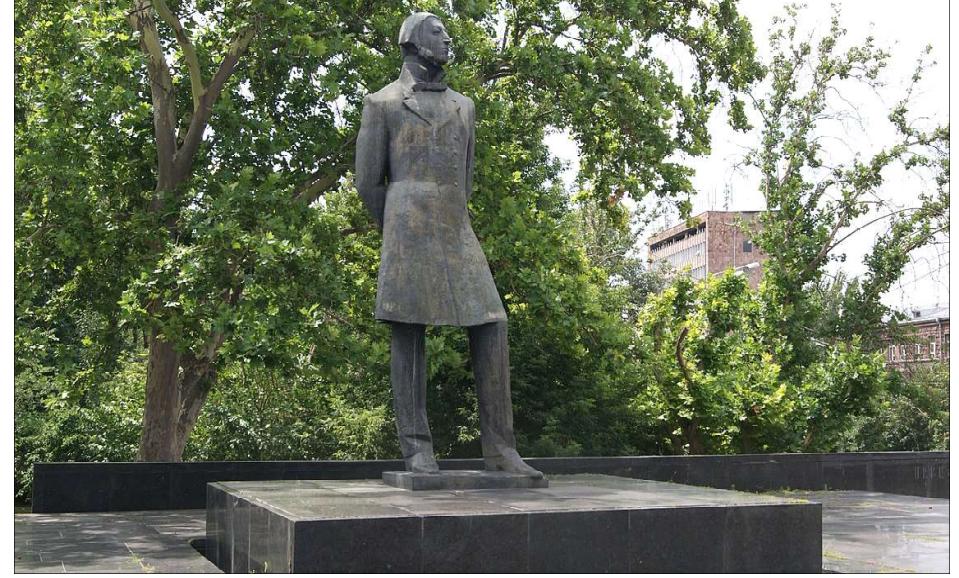
Իր ծննդեան 191-ամեակին, այսօր, Միքայէլ Նալպանտեան իր յաւերժական քնարանէն շիրիմէն:

րուն հետ իր բուռն վիճաբանութիւնները, որոնց ապացուցը կայ իր «Յաղագս Հայկական Մատենագրութեան» տեսական-քննադատական գործին մէջ:

Բանաստեղծ, հրապարակագիր եւ հրապարակախօս, վիպագիր, գրաքնադատ, երգիծագիր, ժարդմանիչ, գեղարուեստագէտ եւ հայոց լեզուի ուսուցիչ Մոսկովայի Լազարեան ճեմարանի մէջ: Ահա Նալպանտեանի տաղանդին բնորոշ այն յատկանիշները, որոնք 19-րդ դարուն, անոր կեանքին ու գրական գործին հօծ խոռվ քովն ու խաւարամտութեան, կղերական դասին անարիւն ու լճացած, աղօտափայլ հոգեբանութեան դէմ պայքարներու փաստովը կը նետուին անցեալին կամըջուող ներկայ իրականութեան: Հետեւաբար, Ազատութիւն ունենալու նուածումը՝ Անկախութեան սիրացման առընթեր, դարձած են շատ ազգերու, ժողովուրդներու, հաւաքականութեանց գաղափարի Ալֆան ու Օմեկան: Հայ ժողովուրդի համար ալ Ազատութիւնն ու Անկախութիւնը ոչ միայն բարձրօրէն երգուած են մեր գրեթէ բոլոր քերթողներուն, գրողներուն սիրտի բարախումներուն ընդմէջէն՝ մատեան առ մատեան, այլեւ նախ ճամփայ են ակօսած ծովածաւալ արեան հեղումի տուրքի, ի խնդիր հայրենիքի անկախացման, հայրենակերտման, հայրենիքի պաշտպանութեան ու անոր ամրապնդման:

Իր ժամանակակիցներուն մէջ, Ստեփանոս Նազարեանց, Նահապետ Ռուսինեան, Գաբրիէլ Պատկանեան, Գրիգոր Օտեան, Ստեփան Ոսկան, Յարութիւն Սվաճեան, Մատթէոս Մամուրեան եւ ուրիշներ, ամէնէն կարկառուն եւ փայլակնացայտ միտքերէն մին Միքայէլ Նալպանտեան, որ՝ պետութեան գաւառ կեանդապութեան մէջ կը գործին ըլլալով, անկաշկանդ յանդգնութիւնն ունէր:

Կու տամ բանաստեղծ նաև անական մէջ կը գործութեան մէջ: Իր ժամանակակիցներուն մէջ, Ստեփանոս Նազարեանց, Նահապետ Ռուսինեան, Գրիգոր Օտեան, Ստեփան Ոսկան, Յարութիւն Սվաճեան, Մատթէոս Մամուրեան եւ ուրիշներ, ամէնէն կարկառուն եւ փայլակնացայտ միտքերէն մին Միքայէլ Նալպանտեան, որ՝ պետութեան գաւառ կեանդապութեան մէջ կը գործին ըլլալով, անոր ամրապնդման մէջ կը գործութեան: 1855-1859 թուականները կ'ընդգծեն Նալպանտեանի գրական-ազգային գործունէութեան Բ. Հանգրուանը, որ եղաւ աւելի բեղմնաւոր: Այդ տարիներուն, իբրեւ համարանական մը Մոսկովայի մէջ, ան կապուեցաւ ուսանողական յեղափոխական շարժումներու եւ յարեցաւ ուսուամիտ դէմոկրատական շարժման: 1858-ի Յունուարին, Մոսկովայի մէջ Ստ. Նազարեանցի խմբագրապետութեամբ հրատարակուող «Հիւսիսափայլ» հանդէսին (որ տեւեց մինչեւ 1864) իր ամբողջ հմայքով միտքացաւ Նալպանտեան, որ՝ պետութեան գաւառ կեանդապութեան կողքին ըլլալով, անկաշկանդ յանդգնութիւնն ունէր:

Թորով լեզուին մինչ կապերը Արձակուեցան, բացուեցան, Սինչ ծնողս իմ ծայնից Խնդացին ու բերկուեցան, Նախկին խօսքն որ ասեցի: Չեր հայր, կամ մայր, կամ այլ ինչ Ազատութիւն, դուրս բռաւ իմ անզօր թեւերով Ազատութիւնը սիրել:

Սինչ գիշերը, անհանգիստ, Օրօրոցում կապկապած, Լալիս էի անդադար Մօրս քունը խանգարած, Խնդրում էի նորանից Բազուկներս արձակել, Եւ իմ անզօր ուստեղով Ազատութիւնը սիրել:

Սինչ գիշերը, անհանգիստ, Օրօրոցում կապկապած, Լալիս էի անդադար Մօրս քունը խանգարած, Խնդրում էի նորանից Բազուկներս արձակել, Եւ իմ անզօր ուստեղով Ազատութիւնը սիրել:

»Ազատութիւն», ինձ կրկնեց ճակատագիրն վերեւից. »Ազատութեան դու զինուոր Կամիս գրուիլ այս օրից: Ո՞հ փշոտ է ճանապարհ. Քեզ շատ փորձանը կը գործու աշակարպ է, ինչպիսին է այսօր: Մէկ խօսքով, Նալպանտեանի էր որ եկաւ պատգամելու, թէ պետութեան շահէրը ո՞չ մէկ առնչութիւն ունին ժողովուրդին շահէրուն, այնքան ատեն որ համակարգը դեռ այդպիսին է, ինչպիսին է այսօր: Մէկ խօսքով, Նալպանտեանի լուսաւորչեան ըմբռնումները քաջ կը գիտակցէին, որ աւատագետական ու պուրժութիւնը կարեւ նաև առնելու աշակարպները...»: Ի տարբերութիւն իր ժամանակակիցներէն, Նալպանտեանն էր որ եկաւ պատգամելու, թէ պետութեան շահէրը ո՞չ մէկ առնչութիւն ունին ժողովուրդին շահէրուն, այնքան ատեն որ համակարգը դեռ այդպիսին է, ինչպիսին է այսօր: Մէկ խօսքով, Նալպանտեանի լուսաւորչեան ըմբռնումները քաջ կը գիտակցէին, որ աւատագետական ու պուրժութիւնը կարեւ նաև առնելու աշակարպները...»:

»Ազատութիւն», ինձ կրկնեց ճակատագիրն վերեւից. »Ազատութեան դու զինուոր Կամիս գրուիլ այս օրից: Ո՞հ փշոտ է ճանապարհ. Քեզ շատ փորձանը կը գործու աշակարպ է, ինչպիսին է այսօր: Մէկ խօսքով, Նալպանտեանի լուսաւորչեան ըմբռնումները քաջ կը գիտակցէին, որ աւատագետական ու պուրժութիւնը կարեւ նաև առնելու աշակարպները...»: Այս պատճառաւ եւ բուժուելու նպատակով, Նալպանտեան 1859-ին անցաւ Եւրոպա, բայց նոյն տարուան Հոկտեմբերին վերադարձաւ: Սարի մը պառագալ ամրապնդման մէջ կը ստեղծագործութիւնը: 1860-1866-ը Գ. Հանգրուանն է Նալպանտեանի գրական-հասարակական կեանքի: Նոյն տարուան գարնան Արեւելագիտական բաժինն է գիտական աստիճան ստուգական բեռնարկութիւնը, որ կը անդապութիւնը կարուել է անդապութիւնը: Այս պատճառաւ եւ բուժուելու նպատակով, Նալպանտեան 1859-ին անցաւ Եւրոպա, բայց նոյն տարուան Հոկտեմբերին վերադարձաւ: Սարի մը պառագալ ամրապնդման մէջ կը ստեղծագործութիւնը: 1860-1866-ը Գ. Հանգրուանն է Նալպանտեանի գրական-հասարակական կեանքի: Նոյն տարուան գարնան Արեւելագիտական բաժինն է գիտական աստիճան ստուգական բեռնարկութիւնը, որ կը անդապութիւնը կարուել է անդապութիւնը: Այս պատճառաւ եւ բուժուելու նպատակով, Նալպանտեան 1859-ին անցաւ Եւրոպա, բայց նոյն տարուան Հոկտեմբերին վերադարձաւ: Սարի մը պառագալ ամրապնդման մէջ կը ստեղծագործութիւնը: 1860-1866-ը Գ. Հանգրուան

«Փեթակ» Դպրոցի Մէջ Հայկական Մշակոյթի Օր Եւ Հովուական Այցելութիւն

Փաստառնա քաղաքի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ «Փեթակ» շաբաթօրեայ դպրոցը 2 Նոյեմբեր 2024, Շաբաթ օր տօնեց հայկական մշակոյթի օրը: Շաբաթ մը առաջ ալ դպրոցը վայելած էր արեւմտեան թեմի առաջնորդական փոխանորդ՝ հոգեշնորհ հայր Երեմիա վրդ. Աբգարեանի հովուական այցելութիւնը:

Հայկական մշակոյթի նշումը «Փեթակ» շաբաթօրեայ դպրոցի սաներուն եւ ծնողներուն ամենասիրուած օրերէն մէկն է: Նոյնպէս այս տարի, հայրեր, մայրեր, ընտանիքան բարեկամներ դպրոցի գեղազարդ սրահը լեցուցին, մինչ աշակերտները, դասարաններու մէջ կը կատարէին իրենց վերջին փորձը:

Ժամը ճշդագոյն 12ին, դաշնակահարուէի էլմիրա Սիմոնեանի նուագով սկսաւ հանդէսը: Նախ, ամբողջ սրահը միասիրու երգեց Հայաստանի հանրապետութեան քայլ-

Հայաստանը: Երբ ինք ներկայ է՝ վարդաբոյն են հայրենի դաշտերը, վարդագոյն է Երեւանը: Ապա ըսաւ, թէ ինքը Կոմիտասի ամենասիրած եղանակն էր, «Գարուն ա, ձիւն ա արել»: «Ամառը» ըսաւ, թէ ինք կը ջերմացնէ հայրենիքի ծիրանն ու դեղձը, զանոնք դարձնելով՝ արեւահամ: «Ամառը» հպարտացաւ, թէ Սեւանը զուարթ է իրմով, իսկ, հակառակ իր փայլուն շղերուն՝ Մասիսը կը մնայ սպիտակափայլ: «Աշունը» բացատրեց, թէ ինքը «Ոսկե աշուն» է Հայաստանի մէջ: «Ամենէն գեղեցիկն եմ ես, ըսաւ աշունը, ոսկեգոյն են տերենները, լեռները ոսկեգոյն են, Դիլիջանը ոսկեգոյն է, Գեղարդը՝ ոսկեգոյն: «Ճմեռը» բացատրեց, թէ ինք ձիւնով կը ծածկէ Հայաստանի լեռները եւ ձորերը: Սպիտակ է Մասիսը, սպիտակէ Արագածը: Ինքն է, որ կը բերէ Ս. Ծնունդը եւ կաղանդը:

Ապա, բոլոր աշակերտները ելան

լերգը (օրէնսերգ), ապա, դպրոցի տնօրէն Նորայր Տատուրեանը ներկաներուն բարի գալուստ մալթեց, ամփոփեց դպրոցի մէջ տարուած աշխատանքը եւ ըսաւ, թէ օրուան նիւթն է «Աշունը եւ Հայաստանը»: Ն. Տատուրեանը ծնողներուն բացատրեց, թէ հայկական ինքնութեան եւ մշակոյթի պահպանան առաջին հասցէն տունն է, իսկ երկրորդը՝ հայեցի դաստիարակութեան բոյն «Փեթակ» դպրոցը՝ իր ջերմ, ընտանիքան եւ հայշատուն միջավայրով:

Ցայտագիրը սկսաւ աւագ դասարանի աշակերտներու արտասանութեամբ եւ խօսքով: Երկու աշակերտուէի դաշնակի մեղմ նուազի ընկերակցութեամբ արտասանեցին Ն. Միքայէլեանի «Աշնան պատկեր» ուսանաւորը: Նոյն դասարանէն չորս ալ աշակերտ բեմ ելան եւ կարդացին իրենց գրած հայենի բնանկարները, որուն անունն էր՝ «Հայաստանը՝ Զորս Եղանակ»: «Գարունը» բացատրեց, թէ ինք կը դարդար

բեմ եւ երգեցին հայրենասիրական աշխատ երգեր. «Էսօր Ուրբաթ է», «Կաքաւիկ», «Աշուն է, աշուն», «Աբ-Գ», եւ արտասանեցին Խաչիկ Դաշտենցի «Մեր շուրջը լեզուներ նոր ու հին» քերթուածը: Եկաւ հանդէսի ամենասիրուն պահը. մանկապարտէցի աշակերտները ծափող ջիւններով, հանդիսապէս, թափոր մը կազմած սրահ մտան: Անոնք իրենց մանկիկ ձեռքերու մէջ բռնած էին լաւաշի, աղի եւ նուան ափսէներ:

Ն. Տատուրեանը բոլորին բացատրեց, թէ հայկական սեղանը իրայասուէկ է. սեղանի վրայ ներկայ են ծնողքը, մեծ հայրն ու մեծ մայրը, սեղանի վրայ է հացն ու գինին, սեղանի վրայ է մեր մայրենին, «Ճաշակեցուքը» եւ գուարթ երգը, այսինքն հայու բոլոր գերազոյն սրբութիւնները: Տնօրէնի առաջարկով ամբողջ սրահը երգեց «Սեղանն է առաստ» երգը, որպէսզի հայու սեղանէն պակաս չըլլան Աստուծոյ շնորհած բարիքները:

Հայ Եղբայրութեան Աստուծաշունչի Եկեղեցիին Վերակազմաւորման 53րդ Տարեդարձի նաշկերոյք

Շաբաթ, 2 Նոյեմբեր, 2024ի երեկոյան եւ շուրջ 190 մասնացողներու ներկայութեամբ, Կէնտէլի Pheonicia ճաշարանէն ներս, Փաստեանայի Հայ Եղբայրութեան Աստուծաշունչի եկեղեցին հանդիսաւոր ճաշկերոյթով նշեց իր վերակազմաւորման 53րդ տարեդարձը, ինչպէս նաեւ առաջին Եղբայրութեան եկեղեցիի ծննդեան 100 ամեակը, որը պաշտօնապէս ծնունդ առած էր 1924 թուականին Սուրբիոյ Հալէպ քաղաքին մէջ, Աբրահամ եղբայր Սէֆերեանի առաջնորդութեամբ:

19-րդ դարու վերջերուն, արդէն իսկ Կիլիկիոյ շրջանի Հայ Աւետարանական եկեղեցիներէն ներս գոյութիւն ունէին «Եղբայրութեան խմբակներ», որոնք կը յատկանշուէին իրենց պահպանողական աստուածաբանական համոզմունքներով, ի մասնաւորէ Աստուծաշունչի ներշնչուած եւ անսխալական վարդապետութիւնով, ինչպէս նաեւ Սրբութեան կեանք ապրելու ջատագովութեամբ եւ վերջին ժամանակներու իրադարձութիւններու վերաբերող Աստուծաշնչեան դաւանաքին նկատմամբ:

1920ական թուականներուն, սոյն շարժումը աւելի ծավալ ստանալով կազմեց Հայ Աւետարանական եղբայրութեան Աստուծածաշունչի եկեղեցին, որուն հիմնադիրները Հալէպի մէջ նաեւ հաստատեցին ամէնօրեայ «Կենաց» վարժարան, քարոզիչներ եւ աւետարանին պատրաստելու լաւարան մը, ինչպէս նաեւ աւետարանչական բնոյթով պարբերականներ, գրքոյներ եւ թերթիկներ հրատարակելու եւ ցրուելու համար տպագրատուուն: Շուտով կը եղբայրութեան եկեղեցիներով:

1920ական թուականներուն, սոյն շարժումը աւելի ծավալ ստանալով կազմեց Հայ Աւետարանական եղբայրութեան Աստուծածաշունչի եկեղեցին, որուն հիմնադիրները Հալէպի մէջ նաեւ հաստատեցին ամէնօրեայ «Կենաց» վարժարան, քարոզիչներ եւ աւետարանին պատրաստելու լաւարան մը, ինչպէս նաեւ աւետարանչական բնոյթով պարբերականներ, գրքոյներ եւ թերթիկներ հրատարակելու եւ ցրուելու համար տպագրատուուն: Շուտով կը եղբայրութեան եկեղեցիներով:

1920ական թուականներուն, սոյն շարժումը աւելի ծավալ ստանալով կազմեց Հայ Աւետարանական եղբայրութեան Աստուծածաշունչի եկեղեցին, որուն հիմնադիրները Հալէպի մէջ նաեւ հաստատեցին ամէնօրեայ «Կենաց» վարժարան, քարոզիչներ եւ աւետարանին պատրաստելու լաւարան մը, ինչպէս նաեւ աւետարանչական բնոյթով պարբերականներ, գրքոյներ եւ թերթիկներ հրատարակելու եւ ցրուելու համար տպագրատուուն: Շուտով կը եղբայրութեան եկեղեցիներով:

1920ական թուականներուն, սոյն շարժումը աւելի ծավալ ստանալով կազմեց Հայ Եղբայրութեան Աստուծածաշունչի եկեղեցին, որուն հիմնադիրները Հալէպի մէջ նաեւ հաստատեցին ամէնօրեայ «Կենաց» վարժարան, քարոզիչներ եւ աւետարանին պատրաստելու լաւարան մը, ինչպէս նաեւ Սրբութեան կեանք ապրելու ժամանակներու նույնական բնոյթով պարբերականներ, գրքոյներ եւ թերթիկներ հրատարակելու եւ ցրուելու համար տպագրատուուն: Շուտով կը եղբայրութեան եկեղեցիներով:

1920ական թուականներուն, սոյն շարժումը աւելի ծավալ ստանալով կազմեց Հայ Եղբայրութեան Աստուծածաշունչի եկեղեցին, որուն հիմնադիրները Հալէպի մէջ նաեւ հաստատեցին ամէնօրեայ «Կենաց» վարժարան, քարոզիչներ եւ աւետարանին պատրաստելու լաւարան մը, ինչպէս նաեւ Սրբութեան կեանք ապրելու ժամանակներու նույնական բնոյթով պարբերականներ, գրքոյներ եւ թերթիկներ հրատարակելու եւ ցրուելու համար տպագրատուուն: Շուտով կը եղբայրութեան եկեղեցիներով:

1920ական թուականներուն, սոյն շարժումը աւելի ծավալ ստանալով կազմեց Հայ Եղբայրութեան Աստուծածաշունչի եկեղեցին, որուն հիմնադիրները Հալէպի մէջ նաեւ հաստատեցին ամէնօրեայ «Կենաց» վարժարան, քարոզիչներ եւ աւետարանին պատրաստելու լաւարան մը, ինչպէս նաեւ Սրբութեան կեանք ապրելու ժամանակներու նույնական բնոյթով պարբերականներ, գրքոյներ եւ թերթիկներ հրատարակելու եւ ցրուելու համար տպագրատուուն: Շուտով կը եղբայրութեան եկեղեցիներով:

Միջեկեղեցական Աղօթք՝
Ատրապէճանի Մէջ Ապօրինաբար
Բանտարկուած Հայ Գերիներու Համար

10 Նոյեմբեր 2024թվ, Ն.Ա.Օ.Տ.Տ.
Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց կա-
թողիկոսի տնօրինութեամբ, ինչ-
պէս Հայաստանի եւ Սփյուռքի բո-
լոր եկեղեցիներու, այնպէս ալ Հռո-
մի Սուրբ Նիկողայոս հայկական
եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցաւ աղօթք:
Սուրբ Աթոռի Հայ Առաքելական
եկեղեցւոյ ներկայացուցիչն եւ Հռո-
մի Քահանայապետական Լեռնեան
հայ վարժարանի կողմէ կազմա-
կերպուած էքիւմենիկ արարողու-
թեան նպատակն էր իրազեկել եւ
աղօթել Պաքուի մէջ ներկայիս
կալանաւորուած հայքանտարկեալ-
ներու ազատ արձակման համար:

Սիջոցառումին մասնակցած
էին քրիստոնեաց տարբեր յարան-
ուանութիւններու հոգեւորական-
ներ, իտալիոց եւ վատիկանի մէջ
հաւատարմագրուած դեսպաններ ու
դիւանագէտներ, ինչպէս նաև բազ-
մաթիւ իտալյացի եւ օտարերկրեաց
քաղաքացիներ։ Արարողութեան
ներկայ էր նաև Սուրբ Աթոռի մէջ
ՀՀ դեսպան՝ Պորիս Սահակեանը։
Բոլորն ալ հաւաքուած էին հաւա-
քական խնդրանքով իրենց ձայնե-
րը միաւորելու արդարութեան եւ
ազատութեան համար։

Ազօթքին առաջ, Բարեկնորհ
Գրիգոր սարկաւագ Պոյածեան Լե-
ւոնեան վարժարանի կողմէ բարի
պատասխան ունեցաւ ուսուցիչն:

Գալիսամոկ դրսայ բոլորին:
Ապա Սուրբ Աթոռի Քենթր-
բերի Արքեպիսկոպոսի Ներկայա-
ցուցիչ՝ Գերաշնորհ արքեպիսկո-
պոս Եան Էռնեստ Հանդէս Եկատ-
ողեցնչող քարոզով։ Իր ուղերձով
ան ընդգծեց տառապանքի եւ անար-
դարութեան պայմաններուն բոլոր
դաւանանքներու միջեւ միասնու-
թի համար կատարելու առաջարկ առաջարկ առաջարկ առաջարկ

ჭხეან კარენიორულზეან. ცერტენელი-
კიოფის წილებით ნერკავანერომ ეჩე-
ნიდ ჸავალის მარტასა-
როლზეან გეთავამით ელლა ის ჩენენ
ერთ ანთლერ აქამას ანასთლელზეან
მასას, ამ რავან ერთ აენ ზორ
კავერე, ირინ და კე კავენ დრესო-
ნჯა კავ ენერეგინ ნერ ძალა არით-
ზეან ამამანას: ჩე ის ერება მაგ
ან რა არ. «ტან მო ხა გრალი როად
ნე გამერა ჯუ ელლა პენ გენ, ფან მი
მო აკამენ ენა ენ და აი მა და ენ ის-
რა ანას არ კე ან ნერ აქამა და ან
გამარ, ხა კე გა ან კამ კრენ მერ
არ დენ სი კი იო ამ ნენ ას არ და-
რა რა ძა კე მო ენ და ან გენ გა და-
რა რა ძა კე მო ენ და ან გენ გა და-

Գուշակը չէ սույնութու»:
Անգլիկան հոգեւորականը
անդրադարձաւ հայ ժողովուրդի
հարուստ եւ փոթորկալի պատմու-
թեան, նշելով, որ դարել շարու-
նակ եւ առ այսօր ան կը շարունակէ
կրել խաչը, որակէս տառապանքի ու

ԾԱՌԱՎՈՐԸ 195-ԱՄԵՐԻ

Ծարունակուած էջ 13-էն

առաջին անգամ ըլլալով կ'անցնի
էջմիածին (Հայաստան), ապա Պո-
լիս, ուր գաղափարական մտերմու-
թիւն կը հաստատէ անուանի հրա-
պարակագիր Յարութիւն Սվաճեա-
նի (շատ ուրիշներու հետ ալ) հետ,
որ կը հրատարակէր «Մեղու» թեր-
թը, որուն աւելի ուշ պիտի միա-
նար մեծանուն երգիծաբան Յակոբ
Պարոնեան: Այստեղ, Նալպանտեան
գործոն մասնակցութիւն կ'ունենայ
Ազգային Սահմանադրութիւնը
իրականացնելու մէջ՝ յօգուտ արեւմ-
տահայութեան դատին:

Պոլիսէն Փարիզ, ապա Լոնտոն
եւ Հնդկաստան՝ Կալկաթա, ուր
նաեւ ան կը տանի յեղափոխական
գործունէութիւն։ Կը վերադառնայ
Ս. Փեթերսապուրիկ, ուրիկէ կ'անցնի
Նոր Նախիջեւան՝ ձեռք բերուած
կտակներուն մասին հաշիւ ներկա-
յացնելու համար։ Իր քով Միխայիլ
Բակունինէն (ոռու յեղափոխական
եւ անարիխիզմի խոշոր տեսաբան
մը՝ 1814-1876, որուն հետ Նալ-
պանտեան ձեռնարկած է «Կոլոկոլ»
արգիլեալ թերթի աշխատանքի՝
զայն տարածելու Ռուսաստան եւ
Կովկաս) վտանգաւոր նամակներ ու
ծածկագիրեր գտնուելու մեղադ-
րանքով 1862-ի Յուլիսին զարա-

լրաւակով՝ 1862-ի յուղմար յալարական սստիկանութիւնը զինք կը ձերբակալէ ու կը նետուի ֆեթերսպուրկի Պետրոպաւլովեան բերդի Ալեքսեեւեան բաժանմունքը, որ յատկացուած էր քաղաքական վտանգաւոր բանտարկեալներու։ Երեք տարի բանտարկին ծանր պայմաններու տաք Նալպանտեան չի դադրիր սակայն ստեղծագործելէ։ 1865-ի Մայիսին ա՛լ դարձած հիւծախտաւոր մը՝ բանտէէն ազատ արձակուելով կ'ափսորուի Սարատով նահանգի Կամճիշին քաղաքը, ուր կը մահանաց 37 արեկանին, 31 Մարտ 1866-ին։ Ամիւնը կը փոխադրուի Նոր Նախիջեւանի Ս. Խաչ վանքը, ուր կը կանգնուի իր մահարձանը։

Նալպանտեանի քնարական, ազգային-հայրենասիրական, քաղաքական եւ երգիծական բանաստեղծութիւնները՝ թիւով շուրջ յիսուն, գրուած են թէ՝ գրաբար եւ թէ՝ աշխարհաբար լեզուներով։ Ազատագրական պալքարի շունչով են գրուած «Երգ Ազատութեան»ը (1859), «Մանկութեան Օրեր»ը (1860), «Ապոլլոնին»ը (1861), «Իտալացի Աղջկան Երգը» (1861, որուն բառերուն հիման վրայ եւ որոշ փոփոխութիւններով ներկայացուած է Հայաստանի օրհներգը)։ Արձակ էջերն ու վէպերը՝ «Մինին Խոսք, Միւսին՝ Հարսն» (1858, վիպակ), «Մեռելահարցուկ» (անաւարտ վէպ, 1859), «Երկու Տող», «Յիսուսանք», «Կրիսիկա» «Սօս եւ Վարդիթերի» (1863-1864), «Միիթար Սեբաստացի եւ Միիթարեանք», «Հրաշափառ Խայտառակութիւն», «Ազգային Թշուառութիւն», «Յաղագս Հայկական Մատենագրութեան» (1854), «Ազգային Թատրոն Պոլսի Մէջ» (1861), «Հեքելը եւ Նորա Ժամանակը», «Աւում է Լսուելու Համար»։ Թարգմանական գործերէն՝ «Ղազար Փարպեցու Թուղթը», «Մեղադրութիւն Մտախօս Աբեղաներին», «Թափառական Հրեայ» (1857)։

Միքայէլ Նալպանտեան՝ որ
յաճախ կը ստորագրէր «Կոմս Էմ-
մանուէլ» եւ «Սերովբէ Շահբէկ»
կեղծանուններով, հայ գրականու-
թեան մէջ առաջինն է որ բարձրա-
ցուցած է հայ քննադատութեան
դերին կարեւորութիւնն ու նշանա-
կութիւնը: Նաեւ առաջինը՝ երգի-
ծական ժանրը տարածելու մէջ: Ան
միտքի լուսաւորութիւնը համա-
րած է հայ ժողովուրդի բարոյա-
կան վերածնունդի ու ազգային
կեանքի վերականգնումի հիմքերէն
մէկը՝ խոր ազդեցութիւն թողելով
հայ գրաքննադատութեան կալուա-
ծէն ներս ապագայ գրողներու մէջ:
«Աղթամար»-«Ծաղիկ»

Թրամփի Զոհ Կին Թեկնածուները

Ծարունակուած էջ 11-էջ

Հետ եւ առեւտրականի բնական մտատեսութիւնը (intuition) քարիւղով հարուստ ազերի Ալիեւի հետ՝ օգնելու համար հայութեան եւ պաշտպան կանգնելու Արցախի արդար իրաւունքներուն...:

Ժամանակին, Տանըլու թրամփի նման զօրաւոր նսխագահ ճանչցուած եւ Միշէլ Առն կոչուած նսխապահը Լիոննանին՝ ուստի լա-

Սուրբ Աթոռի Անգլիկան Եկեղեց-
ւոյ Ներկայացուցիչ՝ Եան Էռնեստ
արքեպիսկոպոսին՝ իր Ներկայու-
թեան եւ ունեցած շարունակական
Ներդրման միջկրօնական Երկխօ-
սութեան ա, իսատան քններուն:

իր խօսքով Սրբազն Հայրը
կարեւորեց ընդհանրական հաւատ-
քի արժէքը, որպէս արդարութեան
եւ խաղաղութեան որոնման շար-
ժիչ ուժ, յատկապէս յանուն անոնց,
որոնք չեն կրնար պայքարի իրենց
իրաւունքներուն համար: Սրբազ-
նը նշեց, որ պէտք է հաստատակած
մնանք պարտականութեան մէջ՝
պաշտպանելու բոլոր մարդոց իրա-
ւունքներն ու արժանապատուու-
թիւնը, որոնք անտեսուած են եւ
առանձին կարերանոց:

առաւել եւս զարկքաւոր:

գումարի եւ դրական փոփոխութիւն
բերելու խոստումներով նախագահ
դարձաւ 2016ին, ճիշդ նոյն տարին,
երբ Թրամփ առաջին անգամ նա-
խագահ ընտրուեցաւ։ Անոր վեց
տարիներու նախագահութեան շրջա-
նը Լիբանանը նետեց, նոյնինքն
Առևնի բերնով, դժոխքի գիրկր։

**Յուսանք, որ Ամերիկա եւ
իրեն հետ աշխարհ դժոխքի գիրկը
չեն նետուիր Տանըլտ Թրամփի
նախառաջու թիան աւարտին:**

զաւակներ են, եւ ընդգծեց, որ առ
Աստուած առաքուած աղօթքը ոչ
միայն անոնց ազատութեան համար
է, այլ որպէսզի աշխարհին մէջ
տիրեն փոխըմբունում, յարգանք եւ
կարեկցանք: Սրբազանը յոյս յայտ-
նեց, որ իշխանատէրերը լսեն բարի
կամքի մարդոց կոչը եւ կարեկ-
ցանք ցուցաբերեն, որ բնորոշ է

իւրաքանչիւր մարդ էակին։
Ամփոփելով, Սրբազնաը Հայ-
րը անդրադարձաւ Տիրոջ ուս-
մունքներուն՝ սիրոյ, շնորհքի եւ
ներումի մասին, որոնք ուժ կու տան
պայքարելու աշխարհի մէջ արդա-
րութեան, ողորմութեան եւ խաղա-
ղութեան հաստատման համար։ Ան
մաղթեց, որ ներկաներու աղօթքնե-
րը շարունակեն աջակցիլ առաւել
կարիքաւորներուն եւ անոնց ապա-
գայ գործերը վկան են Տիրոջ ուս-
մունքներուն հաւատարիմ մնալիր։

«Լիվերփուլ» Ուժեղ էր «Ասթոն Վիլայէն»

Անգլիոյ Փրեմիեր Լիկայի առաջնութեան 11-րդ հանգրուանին «Լիվերփուլ» սեփական դաշտին վրայ 2:0 արդիւնքով առաւելութեան հասաւ «Աստոն Վիլայի» նկատմամբ:

«Լիվերփուլ» կոլերը նշանակեցին ուրուկուացի յարձակող Տարուխն նունիեսը եւ եգիպտացի յարձակող Մոհամետ Սալահը:

«Լիվերփուլ» 28 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 5 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող ախոյեան «Մանչըսթըր Սիթիէն»: «Ասթոն Վիլան» 8-րդն է՝ 18 կէտ:

«Մանչըսթըր Սիթին» Կրեց Չորրորդ Յաջորդական Պարտութիւնը

Անգլիոյ Փրեմիեր Լիկայի առաջնութեան 11-րդ հանգրուանին ախոյեան «Մանչըսթըր Սիթին» հիւրընկալեց «Պրայթընին», որ առաւելութեան հասաւ 2:1 արդիւնքով:

«Պրայթընը» չորրորդն է՝ 19 կէտ:

Խօսեպ Կուարտիուացի գլխաւորած խումբը կրեց չորրորդ յաջորդական պարտութիւնը բոլոր մրցաշարքերուն մէջ:

«Չելսին» Ու «Արսենալը» Յաւասար

Անգլիոյ Փրեմիեր Լիկայի առաջնութեան 11-րդ հանգրուանին փոխախոյեան «Արսենալը» հիւրընկալեց «Չելսիին» եւ կորսնցուց յաղթանակի հասնելու առիթը: Խաղը աւարտեցաւ հաւասար՝ 1:1:

60-րդ վայրկեանին հանդիպման արդիւնքով բացաւ «Արսենալի» պրազիցի յարձակող Գաբրիէլ Մարտինելին: 70-րդ վայրկեանին հաւասարութիւնը վերականգնեց «Չելսիի» փորթուկալացի յարձակող Պետրու Նետուն:

«Չելսին» 19 կէտով երրորդն է, «Արսենալը» նոյնպէս ունի 19 կէտ եւ չորրորդն է:

«Մանչըսթըր Եունայթըտի» Յաղթանակը

Անգլիոյ Փրեմիեր Լիկայի առաջնութեան 11-րդ հանգրուանին «Մանչըսթըր Եունայթըտը» «Օլտ Թրաֆորտ»ի իր դաշտին վրայ մրցեցաւ «Լեսթեր Սիթիի» հետ եւ առաւելութեան հասաւ 3:0 արդիւնքով:

Մանչըսթըրեան խումբը 15 կէտով 13-րդն է, «Լեսթեր Սիթին» 15-րդն է՝ 10 կէտ:

Հոնտոնի «Թոթենհեմը» սեփական դաշտին վրայ 1:2 արդիւնքով պարտուցաւ «Իպսուիչ Թաունին»:

«Թոթենհեմ» 16 կէտով 10-րդն է, «Իպսուիչ Թաունը» 17-րդ տեղը կը գրաւէ՝ 8 կէտ:

«Ինթերը» Միլանի Մէջ Զկարողացաւ Յաղթել «Սափոլիին»

Իտալիոյ առաջնութեան 12-րդ հանգրուանին ախոյեան «Ինթերը» Միլանի մէջ մրցեցաւ առաջատար «Նափոլիի» հետ: Խաղը աւարտեցաւ հաւասար՝ 1:1:

Հայաստանի հաւաքականի նախկին աւագ, կիսապաշտպան Հենրիի Միխարեանն «Ինթերի» հիմնական կազմին մէջ էր եւ խաղաւա ամբողջ հանդիպութիւն:

«Նափոլին» 26 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը, «Ինթեր» ունի 25 կէտ եւ չորրորդն է:

«Պարսելոնան» Պարտութիւն Կրեց

Սպանիոյ առաջնութեան 13-րդ հանգրուանին առաջատար «Պարսելոնան» հիւրընկալեց «Ռէալ Մոսիեսատին» ու պարտութիւն կրեց 0:1 արդիւնքով:

Միակ կոլը 33-րդ վայրկեանին նշանակեց հոլանտացի յարձակող Շերալտոյ Պեկերը:

«Պարսելոնան» 33 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 6 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող ախոյեան «Ռէալէն», որ մէկ հանդիպում նուազ կատարած է:

Աշխարհի Ախոյեան Ալեքսանտրա Սեմինովկան Կը Ներկայացնէ Յայաստանը

Գեղարուեստական մարմնամարգութեան Ռուսաստանի հաւաքականի կազմէն 2014թ. աշխարհի ախոյեան Ալեքսանտրա Սեմինովկան մտադիր է յառաջիկային դառնալ Հայաստանի հաւաքականի անդամ: Այդ մասին tass.ru-ին յայտնած է 26-ամեաց մարզուհիին մայր եւ մարզիչ Վիկտորէա Տեկելը: Ալեքսանտրա Սեմինովկան նաեւ եւրոպայի ախոյեան եւ փոխախոյեան է:

Ալեքսանտրա Սեմինովկան Հայաստանի խումբի կազմէն Դեկտեմբերի 13-15-ը Երևանի մէջ կը մասնակցի Բարեկամութեան գաւաթի միջազգային խաղարկութեան:

ՄԼՍ. Քառորդ Եզրափակիչի Զոյգերը

Հիւսիսամերիկեան ֆութպոլային ՄԼՍ-ում (Major League Soccer) յայտնի են քառորդ եզրափակիչի զոյգերը:

«Նիւ Եորք Սիթի» - «Նիւ Եորք Ռետ Պուլ Պուլ»

«Աթլանտա Եունայթըտ» - «Օրլանտո Սիթի»

«Մինեսոթա Եունայթըտ» - «Լոս Անձելոս Կալաբրի»

«Լոս Անձելոս LAFC» - «Սիեթ Սաունտըրզ»

Համբիկապումները տեղի կ'ունենան Նոյեմբերի 24-ին:

«Ինթեր Մայամին» դուրս մնաց ՄԼՍ-ի փլեւ-օֆֆիչն: 1/8 եզրափակիչի երրորդ խաղին «Ինթեր Մայամին» 2:3 արդիւնքով պարտուեցաւ «Աթլանթա Եունայթըտէն»:

Ֆրանսայի Յաւաքականի Ֆութպոլային ՄԼՍ-ում ախոյեանի Ֆավուլիստները կը մասնակցի Զիտանի մայութիւնին Ստամբուլի մայութիւնին առաջարկութեան մասին:

«Ինթեր Մայամին» դուրս մնաց ՄԼՍ-ի փլեւ-օֆֆիչն: 1/8 եզրափակիչի երրորդ խաղին «Ինթեր Մայամին» 2:3 արդիւնքով պարտուեցաւ «Աթլանթա Եունայթըտէն»:

Ֆրանսայի Յաւաքականի Ֆութպոլային ՄԼՍ-ում ախոյեանի Ֆավուլիստները կը մասնակցի Զիտանի մայութիւնին Ստամբուլի մայութիւնին առաջարկութեան մասին:

«Ինթեր Մայամին» դուրս մնաց ՄԼՍ-ի փլեւ-օֆֆիչն: 1/8 եզրափակիչի երրորդ խաղին «Ինթեր Մայամին» 2:3 արդիւնքով պարտուեցաւ «Աթլանթա Եունայթըտէն»:

Ֆրանսայի Յաւաքականի Ֆութպոլային ՄԼՍ-ում ախոյեանի Ֆավուլիստները կը մասնակցի Զիտանի մայութիւնին Ստամբուլի մայութիւնին առաջարկութեան մասին:

«Ինթեր Մայամին» դուրս մնաց ՄԼՍ-ի փլեւ-օֆֆիչն: 1/8 եզրափակիչի երրորդ խաղին «Ինթեր Մայամին» 2:3 արդիւնքով պարտուեցաւ «Աթլանթա Եունայթըտէն»:

Ֆրանսայի Յաւաքականի Ֆութպոլային ՄԼՍ-ում ախոյեանի Ֆավուլիստները կը մասնակցի Զիտանի մայութիւնին Ստամբուլի մայութիւնին առաջարկութեան մասին:

«Ինթեր Մայամին» դուրս մնաց ՄԼՍ-ի փլեւ-օֆֆիչն: 1/8 եզրափակիչի երրորդ խաղին «Ինթեր Մայամին» 2:3 արդիւնքով պարտուեցաւ «Աթլանթա Եունայթըտէն»:

Վինիսիուսի Շեթ-Թրիքը Նպաստեց «Ռէալի» Յաղթանակի

Սպանիոյ առաջնութեան 13-րդ հանգրուանին ախոյեան Մատրիսի «Ռէալ» իր դաշտին վրայ մրցեցաւ «Օսասունայի» եւ առաւելութեան հասաւ 4:0 արդիւնքով:

Հեթ-թրիքի հեղինակ դարձաւ պրազիցի յարձակող Վինիսիուսի գույնու կը հայտնական դարձաւ նաեւ անգիտացի կիսապաշտպան Զուտ Պելինկեմը:

12 խաղէն յետով «Ռէալը» 27 կէտով երկրորդն է եւ առաջատարը «Պարսելոնայէն» ետ է 6 կէտ:

